Ватан севмак иймондандур!

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Газетага 1918 йил 21 июнда «Иштирокиюн» номи билан асос солинган

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг газетаси

Нархи: 5 сўм

1993 йил 12 февраль, жума № 29 (21.383).

СУРАТДА: учрашув пайти.

Р. ШАГАЕВ олган сурат.

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 10 февраль куни Франциянинг «Сосьете насьональ эльф акитен» давлат компанияси Президенти Лоик Ле Флок Прижан раҳбарлигидаги делегацияни қабул қилди.

Учрашувда Ўзбекистонда нефть ва газ заҳираларини қидириб топиш ва қазиб олишда ҳамкорлик қилиш билан боғлиқ масалалар муҳокама этилди.

Мулоқот чоғида Франция Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Жан Поль Везиан ҳозир бўлди.

ЎзА.

МАМЛАКАТ ПРЕЗИДЕНТИГА МАКТУБЛАР

Муҳтарам Президент жаноблари, биз, Қўқон шаҳар «Исфара гузар» маҳалласи оқсоқоллари ва пешволари, маҳалла кенгаши асносида, Сизнинг ташаббусингиз ва саъйи-ҳаракатингиз билан йил бошида ўтказилган Туркистон ҳудудидаги беш мустақил давлат раҳбарларининг дўстона учрашуви якунларини юқори баҳоладик. Мазкур учрашув нафақат беш жумҳурият халқлари, балки умумжаҳон аҳли томонидан олқиш ва мамнуният билан қабул қилинди. Шу пайтгача курраи замин тарозусининг вазни енгил ҳисобланиб келган паллада, яъни Ички Осиёда янги бир давлатлараро уюшма — Марказий Осиё ҳамдўстлигининг ташкил топиши жаҳон иқтисодий-сиёсий мувозанатида катта ўзгаришлар ясади. Мазкур уюшманинг номи ҳам одилона тарзда қўйилди: ҳеч бир халқ камситилмади.

Агар Бухоро, Хива ва Қўқон хонликлари ўз вақтида бирлашиб ёхуд иттифоқ бўлиб,халқларимизни тўғри йўл, муштарак мақсадлар, эзгу амалларга бошлаганларида, бошқа давлатлар асоратига тушмасдик, халқимиз катта тараққиёт йўлига чиқиб олган бўлур эдилар. Бундай эзгу ва шу билан бирга масъулиятли, савобли иш Сизга ва Сизнинг ташаббусингизга қўшилган Марказий Осиё давлатлари бошлиқларига насиб этган экан.

Мазкур уч хонлик ўрнида ташкил топган энг нуфузли давлат — Ўзбекистонни бир юз эллик йиллик мустамлака кишанларидан халос қилиш, мустақилликка олиб чиқиш ва мустақил Ўзбекистон жумҳуриятининг биринчи Президенти бўлиш шарафи ва масъулияти ҳам Аллоҳнинг инояти билан Сизга насиб этган экан.

Ўтмишда, Шарқ мамлакатларида, давлатни бирлаштириш, мустаҳкамлаш борасида буюк хизматлар кўрсатган давлат бошлиқларига «Муизуддавла» («давлатни бирлаштирувчи, мустаҳкамловчи) деган юксак ва олий унвон берилар экан. Шаҳримизнинг тарихни чуқур билувчи алломалари ва оқсоқоллари Сизни ҳақли равишда шундай олий унвонга муносиб кўрмоқдалар.

Жонажон юртимиз — мустақил Ўзбекистоннинг деярли икки йил ичида эришган ютуқлари ҳар қанча табрикка, ҳар қанча севинчга арзийдур. Қисқа давр ичида давлатимиз жаҳон ҳамжамияти томонидан тан олинди, кўплаб давлатлар билан дипломатик, иқтисодий ва маданий алоқалар ўрнатилди, қатор нуфузли халқаро уюшмаларга аъзо бўлинди, миллий ва диний қадриятларимиз тикланмоқда. Муҳим ютуқларимиздан бири — миллий тотувликнинг барқарорлигидир. Зеро, Ўзбекистон, собиқ СССР жумҳуриятлари ичида миллий низолар ва бунинг оқибатида келиб чиқадиган хунрезлик ва биродаркушлик офатларидан холи бўлган бир нечтагина мамлакатдан биридир. Бу ютуқларга эришув йўлида Сизнинг фаолиятингиз, сарфлаган куч-қувватингиз, чеккан заҳматингиз салмоғи ҳаммамизга яхши маълумдир.

Бундан 500 йил муқаддам Алишер Навоий ҳазратларининг ташаббуси билан султон Ҳусайн Бойқаро туркий тилга Давлат тили мавқеини бериш ҳақида фармони олий бериб, мазкур тилни жаҳондаги нуфузли тиллар сафига киришига замин яратган эди. Кейинги юз эллик йил давомида, мустамлакачилик сиёсати оқибатида тилимизнинг нуфузи пасайиб, заифлашиб қолган эди. Мана, Аллоҳга шукрким, 500 йилдан сўнг тилимизнинг жонланиши, яна нуфузли тиллар қаторига кириши учун ҳуқуқий ҳужжат бўлган «Давлат тили ҳақида» фармони олий бериш ҳам сизга насиб этди.

Жумҳуриятни иқтисодий тангликдан олиб чиқиш, мамлакатда осойишталикни сақлаш, халқни ижтимоий муҳофаза этишни таъминлаш борасидаги хизматларингиз ҳам таҳсинга сазовор бўлмоқда.

Биз, маҳалла оқсоқоллари, ўз анжуманларимизда ушбу улкан ютуқларингизни муносиб баҳолаб ва табрик этиб, мазкур ютуқлар халқимизнинг, миллатимизнинг ҳам ютуқлари эканлигини таъкидлаймиз ҳамда Аллоҳнинг бизга ва Сизга берган раҳмати, неъмати деб биламиз.

Муҳтарам Президент жаноблари, ушбу мактубимизни «Исфара гузар» маҳалла аҳли анжуманининг Сизнинг тутган йўлингизни маъқуллаш ҳақидаги қарори деб тушунгайсиз.

Ҳурмат ва эҳтиром ила маҳалла аҳли номидан:

Жўрахон Ҳожи — Қўқон шаҳар ва атроф районлар уламолар ҳайъати раиси, 90 ёш. Абдулазиз Ҳожи — шаҳар ҳокими маслаҳатчиси, 95 ёш. Набижон Тўра — 90 ёш. Хайриллохон Абдуллохон ўғли — Зинбардор масжиди имом хатиблари. Усмон ота — 93 ёш. Нуруллохон Ҳожи Абдуллохон ўғли— маҳалла оқсоқоли. Аъзамжон ота — маҳалла элликбошиси, 70 ёш. Ҳасанхон ота — маҳалла элликбошиси, 85 ёш. Баҳодирхон ота — маҳалла элликбошиси, 65 ёш. Мелиқўзи ота — маҳалла элликбошиси, 60 ёш. Ҳотамжон ота — маҳалла элликбошиси, 55 ёш. Эътиборхон Мирзажон қизи — маҳалла котибаси.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ И. А. КАРИМОВГА

Муҳтарам Президентимиз Ислом Абдуғаниевич!

Қутлуғ эллик беш ёшингиз билан чин юракдан муборакбод этамиз. Халқимиз бахтига ҳамиша соғ-саломат бўлинг.

Биз, Ўзбекистон ёзувчилари, сиз ўтказаётган чинакам мустақиллик, тинчлик ва бирдамлик сиёсатини ҳамиша қўллаб-қувватладик ва бундан кейин ҳам қўллаб-қувватлайверамиз. Буюк боболаримизнинг ўлмас руҳи сизга ёр бўлсин.

Камоли эҳтиром ила
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси котибияти номидан:
Одил ЁҚУБОВ, ШУКРУЛЛО, Жамол КАМОЛ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Абдулла ОРИПОВ, Ҳалима ХУДОЙБЕРДИЕВА, Омон МАТЖОН, Гулчеҳра НУРУЛЛАЕВА, Ойдин ҲОЖИЕВА.

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ СИЁСИЙ ИЖРОИЯ ҚЎМИТАСИНИНГ МАЖЛИСИ

Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашининг биринчи котиби М. М. Расулов раислигида Сиёсий ижроия қўмитанинг 1993 йил 9 февраль куни бўлиб ўтган мажлисида «Ўзбекистон ХДП ташкилотларининг ижтимоий адолатни таъминлаш, қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш масалаларига доир сиёсий нуқтаи назари тўғрисида»ги масала кўриб чиқилди.

Сиёсий ижроқўм иқтисодий беқарорлик шароитида Ўзбекистон Президенти И. А. Каримов ва республика ҳукумати иқтисодий бўҳроннинг аҳоли турмуши даражасига кўрсатадиган салбий таъсирини имкони борича юмшатиш учун барча чора-тадбирларни кўрмоқда деб таъкидлайди.

Шу билан бирга Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгашининг1992 йил декабрдаги VI пленумида қайд этилганидек, аҳолининг меъёрий турмушини таъминлашга қаратилган қонунлар, Президент фармонлари ва ҳукумат қарорлари афсуски ҳамма ерда ҳам бирдек тўлиқ ва сўзсиз бажарилаётир деб бўлмайди.

Аҳолини кундалик зарур маҳсулотлар билан бир меъёрда таъминлашни ташкил этиш борасида жиддий камчиликлар мавжуд ва улар давом этиб келмоқда. Кейинги вақтда кўпгина шаҳар ва туманларнинг аҳолиси шакар, ўсимлик мойи ва баъзи бошқа меъёрлаштирилган маҳсулотларни ўз вақтида ололмаяптилар. Бу маҳсулотлар баъзан бозорда чайқов баҳоларида сотилмоқда.

Жиноятчилик сезиларли даражада ўсди, фуқароларнинг ҳаёти ва ҳавфсизлигига, уларнинг мол-мулкига, давлат ва жамоат ташкилотларининг мулкига тажовуз қилиш ҳоллари тез-тез учраб турибди. Фойда орттириш мақсадида турли моллар ва озиқ-овқат маҳсулотларини ғайри-қонуний тарзда республикадан ташқарига олиб чиқиб кетиш давом этмоқда.

Халқимиз бошидан кечираётган иқтисодий қийинчиликдан фойдаланиб текин даромад орттиришга интилаётган кимсаларнинг сони кўпайиб кетаётганлиги туфайли ҳам аҳвол оғирлашмоқда. Уюшган жиноятчилик тобора авж олиб, баъзан жиноий тўдалар билан маҳаллий ҳокимият айрим вакилларининг манфаатлари бир-бирига чатишиб кетмоқда.

Республикамиз Президентининг ташаббуси билан ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари томонидан Ўзбекистонда жиноят ва қонунсизликларнинг олдини олишга қаратилган мувофиқлаштирилган ялпи иш авж олдирилди. Бу иш доирасида кўрилаётган чораларни аҳоли тобора кўпроқ маъқулламоқда ва қўллаб-қувватламоқда.

Сиёсий ижроқўм Ўзбекистон ХДПнинг аксарият ташкилотлари ва кенгашлари бу вазиятда фаол, қатъий ҳаракат қилишга, жамиятни соғломлаштиришдан иборат вазифани ҳал этишда ўз ўрнини топишга интилаётганлигини қайд қилди.

Бироқ, бу масалаларга ҳамма ерда ҳам ана шундай ёндашилаётгани йўқ. Қонунчилик ва ижтимоий адолатнинг бузилиши муаммолари Андижон вилоят партия кенгаши ва унинг ижроия бюроси эътиборидан четда қолди. Партия вилоят кенгаши охирги дақиқаларгача кутиб ўтирди, вилоятда содир бўлаётган салбий ҳодисаларга ўз вақтида сиёсий баҳо бермади.

Сиёсий ижроқўм бундай муносабатга йўл қўйиб бўлмаслигини қатъий уқтириб, бугунги кунда бутун республика халқи қўл урган адолатли ишдан четда туришга бирорта ҳам партия ташкилотининг ҳаққи йўқ эканлигини алоҳида таъкидлади.

Сиёсий ижроқўм шу масала хусусида қабул қилган қарорида республика Президенти И. А. Каримов ташаббуси билан авж олдириб юборилган ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идораларнинг жиноятчилик ва қонунсизликларнинг олдини олишга, аҳолининг рисоладагидек турмуши ва иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш учун зарур бўлган ялпи мувофиқлаштирилган ишини маъқуллади.

Сиёсий ижроқўм Ўзбекистон ХДПнинг барча кенгашлари ва ташкилотлари зиммасига ташкилий ва сиёсий иш воситалари билан аҳоли орасида Президент ва республика ҳукумати сиёсатини фаол амалга ошириш, тартиб ўрнатиш юзасидан улар қабул қилган чораларни ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаш вазифасини юклади.

Ўзбекистон ХДП
Марказий Кенгашининг
матбуот маркази

АЛОҲИДА КИТОБ ҲОЛИДА ЧОП ЭТИЛДИ

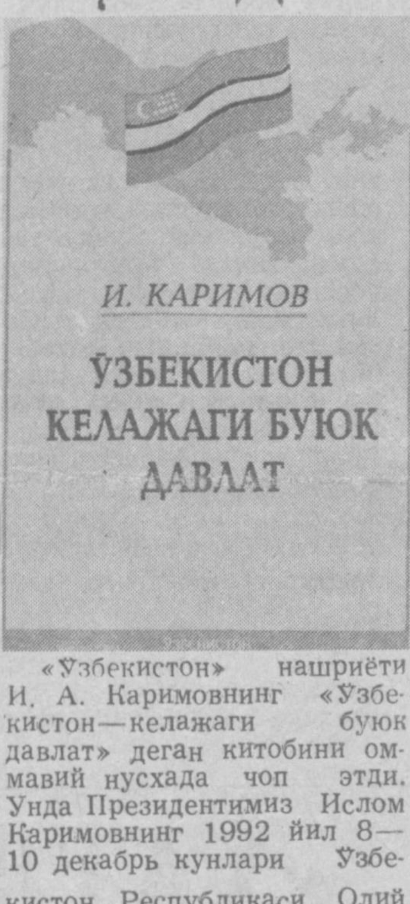

«Ўзбекистон» нашриёти И. А. Каримовнинг «Ўзбекистон—келажаги буюк давлат» деган китобини оммавий нусхада чоп этди. Унда Президентимиз Ислом Каримовнинг 1992 йил 8—10 декабрь кунлари Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ўн биринчи сессиясида қилган нутқлари жой олган.

Мазкур сессия мустақил Ўзбекистоннинг биринчи Конституциясини қабул қилганлиги билан она-Ватанимиз тарихида қолади. Муаллиф Асосий қонунимиз яратилиши йўлидаги курашлар ҳақида хулосаларини баён этган, истиқлолга эришган юртимизнинг келажагини қуриш борасида вазифаларни белгилаб берган.

«Халқимиз тинчлик ва фаровонлик ғояларини маслак ва мақсад этиб яшамоқда, — дейилади китобда. — Биз унинг иродасини бажариш учун бутун борлиғимизни бахш этсак арзийди». Ана шундай руҳ билан суғорилган «Ўзбекистон — келажаги буюк давлат» китоби умумхалқ томонидан зўр қизиқиш билан ўрганилаётган, меҳнат жамоаларининг улуғвор режаларини белгилашда ҳал қилувчи омил бахш этаётган бир пайтда оммавий нусхада босиб чиқарилиши айни муддао бўлди.

БУГУНГИ СОНДА:

1-БЕТ:

● Юртбошига оқсоқоллар эътирофи
● Владислав Фронин: «Президентингиз менда кучли таассурот қолдирди».

2-БЕТ:

● Андижон-покланиш йўлида: янги ҳоким режалари
● Хатлон ўғлони: «Бир-биримизга биродарлардек муносабатда бўлишимиз лозим».

3-БЕТ:

● Тошкент район ҳокимлиги: яна бир мурувватли тадбир
● Халқаро ярмарка: харидорлар кўпаймоқда

4-БЕТ

● «Темур тузуклари» (давоми)
● Убайдулла Уватов: Қоҳирада ўтган йиғин таассуротлари

ЙИЛЛИК РЕЖА УДДАЛАНДИ

● Тўрақўрғон районидаги «Тўрақўрғон» боғдорчилик, узумчилик хўжалиги чорвадорлари давлатга 8 тонна гўшт топшириб, йиллик режани уддаладилар.

Гўштга топширилган ҳар бир қорамолнинг ўртача тирик вазни 450 килограммни ташкил этди.

Эришилган муваффақиятга бўрдоқибоқар Абдуқодир Шонов салмоқли ҳисса қўшди. У боқимидаги сўқимларнинг оғирлигини 500 килограммгача етказди.

● «Ўзбекистон овози»да босилгандан сўнг

ВАЗИРЛИК ҚАРОР ҚИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалик вазирлиги ҳайъати «Ўзбекистон овози»нинг шу йил 28 январь сонида эълон қилинган Қашқадарё вилояти Баҳористон районидаги «Ўзбекистон» давлат наслчилик заводи 1-фермаси мудири, Меҳнат Қаҳрамони Нурмамат Рустамовнинг «Қишлов—чорвадорга чинакам синов» мақоласини муҳокама қилиб чиқди.

Шу ҳақда қабул қилинган қарорда айтилишича, Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалиги вазирлиги мазкур мақола билан танишиб, ҳақиқатан рўзномада қоракўлчиликни ривожлантириш, қўйлар туёқ сонини кўпайтириш, ундан кўплаб сифатли маҳсулотлар — қоракўл тери, жун ва қўй гўшти етказишдек масалалар кўтарилганлигини, маҳсулотларни кўплаб етказиш учун ҳал қилиниши зарур бўлган тадбирларни амалга оширишни, шунингдек, қизғин давом этаётган чорва қишловини беталофат якунлашни ва яқинлашиб келаётган қўзилатиш мавсумини муваффақиятли ўтказишдек масалалар баён қилинганлигини қўллаб-қувватлайди.

Шунингдек, мақолада қоракўл қўй зотларини яхшилашда, хўжаликларда наслчилик ишларини олиб боришда республика Қоракўлчилик илмий-тадқиқот институти олимлари етарли даражада иш олиб бормаётганликлари кўрсатилган.

Яйловларнинг ҳолатини яхшилаш учун бир қатор хўжаликлар томонидан табиий озуқабоп экинлар экилмоқда. Шу ишлар билан келгусида барча хўжаликлар ўзлари шуғулланиши лозим. Самарқанд вилояти «Қарнаб ота», «Қарнаб», Навоий вилояти «Қарағата», «Конимех» давлат хўжаликларида табиий ўтларнинг уруғларини етиштириб, тайёрлаб берадиган махсус ўз ҳисобидаги бригадалар, бўлимлар тузилиши керак. Келажакда саксовул табиий ўтларини изен, чогон, терескен, черкез, қийровуқ каби уруғларини тайёрлаш, экиш ишларини яйловларнинг катта майдонларида олиб бориш учун Ўзбекистон Республикаси Қоракўлчилик илмий-тадқиқот институти ва Ўрмон хўжалиги Давлат қўмитасининг Бухоро, Қоракўл, Ғиждувон, Томди, Конимех ўрмон хўжаликлари билан ҳамкорликда амалга оширилиши керак.

Республиканинг бозор иқтисодиётига ўтганлиги муносабати билан, қоракўлчилик давлат хўжаликлари давлатдан ёқилғи маҳсулотлари, техника, қурилиш материаллари ва концентрат озуқалари нархлари ошиб кетганлигини инобатга олиб, қоракўл тери ва жунни харид қилиш баҳоларини янада кўтаришдек масалалар қўйилган.

Узоқ яйловларда қимматбаҳо қоракўл тери, жун ва қўй гўшти етказиб беришда тинмай меҳнат қилаётган чўпонларга доимий равишда савдо, маданий, маиший хизмат кўрсатиш долзарб мавзу эканлиги қайд қилинган. Шунингдек, узоқ яйловлардаги чўпонларнинг, қоракўлчиларнинг меҳнат фаолиятларини ёритадиган ҳужжатли фильмларда, ойнаи жаҳонда ва газеталарда мунтазам ёритилиши лозимлиги тўғри кўрсатилган.

Мақолада кўтарилган муаммоларни ҳал қилиш, шунингдек, давом этаётган чорва қишловини беталафот якунлаш ва яқинлашиб келаётган қўзилатиш мавсумини муваффақиятли ўтказиш учун Ўзбекистон Республикси Қишлоқ хўжалик вазирлиги қабул қилган қарорда барча тармоқлар олдидаги вазифалар белгилаб берилган. «Ўзбекистон овози»да эълон қилинган «Қишлов—чорвадорга чинакам синов» мақоласи ижро этиш учун топширилганлиги таъкидланади. Шунингдек, мақолада тилга олинган муаммоларни ҳал этиш юзасидан «Қоракўл» ишлаб чиқариш бирлашмаси, республика Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси, Ўзбекистон Республикаси Сув хўжалиги вазирлиги йўли билан ҳал этилиши лозим бўлган вазифалар баён этилган.

У СИЗНИНГ ҲАМ ГАЗЕТАНГИЗ...

«КОМСОМОЛЬСКАЯ ПРАВДА»НИНГ БОШ МУҲАРРИРИ В. А. ФРОНИН БИЛАН СУҲБАТ

— Владислав Александрович, одатда ўзбек халқида меҳмон келса олдига чой қўйилади, нон қўйилади, лекин «хўш, хизмат», деб сўралмайди. Шундай бўлса-да, сафардан мақсад нима деб сўрашга ижозат бергайсиз.

— Аввало, Ўзбекистон мустақил бўлгандан бери, бу ёқларга келолмагандим. Минг марта эшитгандан бир марта кўрган афзал, деб... Қолаверса, тан олиш керак, кейинги пайтларда газетамиз Ўзбекистонда маълум даражада ўз мавқеини тушириб қўйди. Айрим мақолаларимиз жамоатчиликда норози кайфиятлар уйғотганидан хабаримиз бор...

— Яхши гап очиб қолдингиз, мавриди келса шу ҳақда ўзим сўз очмоқчи эдим.

— Ҳа, шу масалада ҳам фикрлашиб олиш, керак бўлса ўз йўналишимизни ўзгартирганимиз ҳақида ҳам тегишли кишилар билан гаплашиб олиш эди. Энг муҳими, Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов билан учрашиш эди. Сизларда билмадим-у, бизда Президентингизга қизиқиш ўта кучли. Уни ўзига хос, мустақил ва жасур, ўз позициясидан чекинмайдиган қаттиққўл раҳбар деб таърифлашади. Яна юқорида айтганимдек, минг марта эшитгандан бир...

(Давоми иккинчи бетда).

Андижон вилоятида кейинги пайтларда рўй берган жиноятчилик, чайқовчилик аҳолининг осойишталигига путур етаётгани ҳақида матбуотда ёзилди. Бу хил нохушликлар республикамиз Президенти И. Каримовнинг саъй-ҳаракати ва ташаббуси билан аёвсиз фош этилмоқда. Яқинда ўтказилган чуқур текширишлар натижасида очилган камчиликлар халқ депутатлари вилоят кенгашининг навбатдан ташқари ўтган сессиясида атрофлича муҳокама қилинди. Сессияда Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов қатнашиб катта нутқ сўзлади.

Президент фармони билан Андижонга янги ҳоким тайинланди. Мухбирларимиз вилоят ҳокими Қобилжон Обидов билан суҳбатлашдилар.

ҲОКИМ ИШГА КИРИШДИ

АНДИЖОН ВИЛОЯТИ ҲОКИМИ ҚОБИЛЖОН ОБИДОВ БИЛАН СУҲБАТ

— Қобилжон Ғофурович, аввало, «Ўзбекистон овози» газетасининг кўп сонли муштарийлари номидан Андижон вилояти ҳокими этиб сайланганингиз ва тайинланганингиз билан табриклаймиз.

— Раҳмат! Мен ҳам газетангизнинг мухлисларидандан. Газетанинг 75 йиллиги яқинлашяпти. Мен оддий муштарий сифатида «Ўзбекистон овози» фаолиятига муваффақият тилайман.

— Ҳокимлик фаолиятингизни нимадан бошламоқчисиз?

— Мана, халқимиз ишлаб чиқаришнинг ҳамма соҳаларида астойдил меҳнат қилиб, муайян ютуқларга эришмоқда. Бу соҳада, албатта, қийинчиликларга, оғирчиликка ҳам дуч келиняпти. Бу қийинчиликлар Президентимиз раҳнамолигида бартараф этиляпти. Айниқса, ҳозир ижтимоий-сиёсий вазиятни барқарорлаштиришга эришишда бир қатор камчиликлар мавжуд.

Бундан ташқари кадрларни танлашда ҳам талайгина нуқсонлар бор. Бугунги кунда аввало кадрларни жой-жойига қўйиш вазифаси турибди. Ҳозирча икки-уч районларнинг ҳокимлари тайинланганини йўқ. Албатта, ҳоким тайинлашда ҳар бир район, шаҳар фаоллари, оқсоқоллари, обрўли одамлар, халқ ноиблари билан бамаслаҳат иш тутамиз ва бу ҳокимларнинг ҳақиқий раҳбар бўлиши учун уларга катта ҳуқуқлар берамиз. Уларнинг обрўйини кўтаришга ҳаракат қиламиз.

Умуман, ҳокимлар тайинланганда, ташкилот раҳбарлари белгиланганда уларга етарли ҳуқуқ берилиши керак. Масалан, ўзининг аппаратини тузиш, муовинларини қўйишни ўзларига ҳавола қиламиз. Юқоридан туриб уларнинг ички ишига аралашиш, кадрларни тайинлашга биз чек қўямиз. Афсуски, шу кунларгача эскича ишлаб, вилоятда тазйиқ ўтказиб келинди. Бундан буёғига бунга чек қўйилади.

— Андижонда кадрларни белгилашда ғалати бир одат бор. Бирон ташкилот ё муассаса, ё район раҳбари ишдан кетса, бўшаган ўринга дарҳол янги раҳбар қўйилмай, ойлаб ўша ташкилот ё муассаса бошлиқсиз қолади. Бунинг натижасида ташкилот, муассаса ишига путур етади. Мана, давлат дорилфунунида, халқ хўжалиги институтида анчадан бери муқим раҳбар тайинланмай келади.

— Гапларингиз жуда тўғри. Бўш ўринга, албатта, тезроқ одам қўйиш керак. Илгари партия тизими мавжуд маҳалда «резерв кадрлар» деган тартиб бўларди. Маълум даражада бу усул ўзини оқларди. Кейинги пайтларда бунга эскича усул сифатида аҳамият берилмай қўйилди. Менимча, ҳар қандай раҳбар кадрнинг ўрнини эгаллай оладиган резерв кадрлар бўлиши шарт. Бу кадрлар ҳар томонлама назоратда бўладилар. Бу — умум ишимизни бир текис олиб боришга катта наф етказади. Биз бу тартибни қайта тикламоқдамиз. Чунки ҳозир анча-мунча раҳбар кишилар йўл қўйган жиноят ва хатолари учун ишдан олинган бир шароитда уларнинг ўрнига муносиб кадрларни танлаш осон бўлмаяпти.

Масалан, кейинги текшириш жараёнида вилоят кооператив тайёрлов савдо бирлашмаси бошқарув ҳайъатининг раиси ишдан бўшатилиб, унинг ўрнига шу бирлашмага қарашли базанинг директори бўлиб ишлаётган Журъатбек Каримов қўйилган эди. У бир ой ҳам ишламай катта жинояти учун қамоққа олинди.

Бундан кўриниб турибдики, кадрларни танлашда кўпам шошилмаслик керак, шекилли. Шошма-шошарлик билан кўтарилган раҳбарлар орасида ишончни оқламаётганлари ҳам учраб қоляпти.

— Республикадан келган нуфузли комиссия ишдан олган ва ишдан олишга қарор қилган айрим раҳбар ходимлар ниманингдир умидида амал курсисини бўшатмаяпти, деб эшитяпмиз...

— Тўғри, отдан тушса ҳам эгардан тушгиси келмаётган одамлар йўқ эмас. Улар бугун бўлмаса эртага жойини ҳам тарк этишга мажбур бўладилар. Агар иззатини билишмаса, тушунтириб қўйишга тўғри келади. Муросасозликка асло йўл қўймаймиз.

— Кейинги текширишларда вилоятда кўплаб жиноий ишлар, хато-камчиликлар очилди. Айниқса, уюшган жиноятчилик, чайқовчилик, савдодаги қаллобликларга қарши кураш кескинлигича давом эттириладими?

— Аввало, Президентимиз Ислом Каримовнинг кўрсатмаси билан вилоятимизга нуфузли текшириш гуруҳи келиб, қатор жиноятларни фош этиб, бизнинг кўзимизни очиб қўйди. Жиноятчиликка қарши кураш вилоятимизда сусайиб кетган эди. Энг афсусланадиган ҳол шундаки, айрим мансабдор шахслар, маъмурий идораларда ишлаётган ходимлар ўша жиноятчилар тўдаси билан чамбарчас боғланиб, ҳатто уларга ҳомийлик қилганлар.

Бундан буёғига бу соҳа шахсан назоратимда туради. Биз талаб қиламиз: бошқа шаҳар ва район ҳокимлари ҳам жиноятчиликка қарши кураш ишини ўз қўлларига оладилар.

Биз келажакда яна юқоридан келиб, бу соҳадаги ишларимизни тартибга солишади, деб умид қилиб ўтирадиган бўлсак, бу катта хатолик бўлади. Биз буни ўз кучимиз билан уддалашга эришамиз.

— Андижон шаҳрида кўзга кўринарли ишлар бўляпти. Демак, қилса бўлар экан. Мана, қўшни вилоятларда қўшма корхоналар, кичик корхоналар кўпайиб, аҳолини иш билан, эҳтиёж моллар ва озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашда анча яхши ишлар қилинаётганининг гувоҳимиз. Лекин вилоятда бу соҳа бирмунча оқсоқ ҳолда. Буни ўзингиз ҳам кўраётган бўлсангиз керак.

— Албатта. Мен шаҳар ҳокими лавозимида қисқа вақт ишладим — 11 ой. Кўзга кўринарли иш ҳам қилиб улгурганим йўқ эди, аммо режалар, катта тадбирлар белгилаган эдик. Қисқа муддатда қилинган ишларни ҳисобга оладиган бўлсак, шаҳарнинг катта кўчаларига асфальт, йўл четларига бетон лотоклар ётқизиб, кўкаламзорлаштиришга анча-мунча маблағ сарфладик.

Бу ишда ҳокимнинг мустақил иш юрита билиши муҳим аҳамиятга эга. Масалан, битта бюджет масаласини олайлик. Аввало, бюджетни бажариш қийин, қолаверса, режадан ортиқча олинган маблағни олдинлари шаҳар раҳбарияти ўзи мустақил сарфлаш ҳуқуқига эга бўлмаган, уни юқоридан туриб бошқа жойларга еарфлашга буюришган. Қоида бўйича бу маблағ ўша шаҳар ё районда, ижроқўм ё ҳоким тасарруфида қолиши керак.

Биз шунга эришдик. Бюджет маблағини 70 миллион сўмга ошириб бажариб, уни шаҳарнинг ижтимоий ободонлаштириш эҳтиёжларига сарфладик. Бундан ташқари, шаҳар корхоналари, кооперативлар ва ташкилотларидан олинган фойдадан ҳар бир ишчи ҳисобига 60 сўмдан маблағни шаҳар ҳокимияти ихтиёрига ўтказишга эришдик. Бу билан 12 миллион сўм маблағ тўпланди. Бу маблағ ҳам шаҳарнинг ижтимоий ва ободонлаштириш ишларига сарфланди.

Буни таъкидлашимдан мақсад, шаҳар, район ҳокимлари қатъиятли, мустақил ва дадил бўлишлари керак. Бу — халқ турмушни ва маданиятининг яхшиланишига хизмат қилади.

Вилоятда қўшма корхоналар бўйича жуда катта ишлар қиламиз. Бу соҳада фикрларингизга тўла қўшиламан. Мана, қўшни Қирғизистоннинг Жалолобод вилоятида бу нарса жуда ривож топган. Узоққа бормайлик, мана Фарғонада, Наманганда кўп иш қилиняпти. Бизда ҳам тадбиркорларимиз кўп. Бу соҳада талабчанлик қиламиз, тадбиркорларни қўллаб-қувватлаймиз.

Биз қўшма корхоналар қуриш бўйича амалий ишларни бошлаб юбордик. Куни кеча Америка корчалонлари билан шартлашиб, вилоятимизда тара-идиш ишлаб чиқарадиган завод қурадиган бўлдик. Бундан кейин биз етиштираётган пахтамизни хом ашё ҳолида эмас, тайёр маҳсулот қилиб четга ва аҳолига етказиб беришни йўлга қўямиз. Бунинг учун кўплаб янги кичик корхоналар барпо қиламиз. Албатта, бу иш ҳам вилоят ҳокимининг жиддий назоратида бўлади.

— Суҳбатимиз сўнггида ўзингиз, оила аъзоларингиз ҳақида гапирсангиз?

— 1951 йилда шу вилоятнинг Қўрғонтепа районидаги Хонобод қишлоғида туғилганман. Пахтачилик институтини 1972 йилда тугатиб Андижон сув омбори қурилишида оддий бригадир, мастер бўлиб ишлай бошладим. Охири қурилиш соҳам бўйича «Андижонводстрой» трестига бошлиқ бўлдим. Икки трест — «Андижонводстрой» ва «Андижонгидрострой» қўшилгандан кейин шу бошқармага бошлиқ бўлдим. Бу лавозимда ишлаб турганимда мени Марҳамат район ижроия қўмитаси раислигига тавсия қилишди, шу районда Ўзбекистон халқ депутати бўлиб сайландим. Сўнг район партия қўмитасининг биринчи котиблигида меҳнат қилдим. Ўтган йили Андижон шаҳар ҳокими этиб тайинландим.

Мана Республика Президенти фармони билан вилоят ҳокимлиги вазифасини бажаришга киришдим.

Оилалиман, умр йўлдошим тиббиёт фанлари номзоди, Андижон тиббиёт институтида ишлайди. Икки қизим, бир ўғлим бор. Улар ўқишади.

Худога шукр, отам, онам ҳаёт. Хонобод қишлоғида истиқомат қиладилар. Мен учун улар — суянган тоғим.

— Раҳмат. Худо омадингизни берсин. Ишларингизга ривож тилаймиз. Насиб қилса, ҳали кўп марта учрашиб суҳбатлашамиз.

Суҳбатдошлар:
Рустам РАҲМОНОВ,
Анорбой ҚУРОНБОЕВ,
«Ўзбекистон овози» мухбирлари.

У СИЗНИНГ ҲАМ ГАЗЕТАНГИЗ...

(Давоми. Боши биринчи бетда).

— Хабардорман, Президент билан суҳбатлашишга муяссар бўлдингиз. Сир бўлмаса нима ҳақда гаплашдинглар-у, у сизда қандай таассурот қолдирди?

— Нима ҳақда суҳбатлашганимиз сир эмас-у, фақат бир оз сабр қилсак у тез кунда «Комсомольская правда»да чоп этилади. Шунда ўқирсизлар. Балки лозим топсанглар ўз газетангларда кўчириб боссангиз ҳам арзийди. Муҳими биз ўз позицияларимизни баён қилдик, ниятларимиз ҳам аслида бир экан. Ҳаммамизнинг дардимиз бир — халқларимиз тинч, омон, фаровон яшасин. Шу йўлда биргалашиб ишламоғимиз керак.

Газетамиздаги айрим камчиликлар хусусида ҳам гаплашдик. Биласизми, етмиш йиллик исканжадан халос бўлгач, мувозанатга келиб олгунча маълум вақт керак. Мана шу даврда баъзан нохолис фикрлар ҳам айтиб юборилди. Бу хусусда жамоамизда ҳам жиддий гаплашиб олдик.

Президентга келсак, у менда кучли таассурот қолдирди. Мен дунёдаги энг йирик газеталардан бирининг бош муҳаррири сифатида кўплаб Президентлар билан учрашганман. Уларнинг кўпчилиги менда бироз романтикроқ фикрловчи кишилар сифатида таассурот қолдиришган. Каримов эса том маънодаги реалист экан. Ҳаётнинг барча мураккабликлари, аччиқ-чучугини ҳис қилиб турган киши экан у. Қийинчиликларни яшириб ўтирмайди, уларни тан олишдан қўрқмайди. Айни пайтда у катта оптимист ҳам экан. Ўзининг ва давлатининг имкониятларига тўғри баҳо бера олади, мамлакатининг келажагини хаёлпарастларча эмас, балки иқтисодчи раҳбар сифатида аниқ-тиниқ чизиб бергани менда кучли таассурот қолдирди.

— Эшитишимча, яккамаякка гаплашибсизлар?

— Ҳа. Биринчи марта Президент билан яккамаякка суҳбатлашдим. Горбачев, Ельцин, Кравчук, Шушкевич, Назарбоев, Элчибейлар билан ҳам гаплашганман. Ё уларнинг матбуот котиблари, ё бизнинг ўша жойдаги мухбиримиз ҳамроҳ бўларди.

— Буни сиз қандай қабул қилдингиз?

— Каримов ўта мустақил шахсдир. Умуман биров билан суҳбатлашиш учун аввало кишида маълум ички тайёргарлик бўлиши керак. Ана шундайлар бемалол, ҳеч кимнинг кўмагисиз меҳмонни қабул қилаверадилар. Яна бир жиҳати раҳбарингиз эски, синовдан ўтган қолипларни хушламаслигидан ҳам бўлса керак.

— Учрашувнинг амалий тарзда ўтгани энди «Комсомольская правда» Ўзбекистонда ҳам чиқади, деб тахмин қилишга асос бўла оладими?

— Ҳа. Тез кунда газетамиз яна Ўзбекистоннинг ўқувчилари қўлига тегишидан мамнунман.

— Ҳозир у яна қаерларда чиқмаяпти?

— Ўзбекистондан ташқари барча республикаларда чиқади. Ҳатто Болтиқ бўйида ҳам 30 жойда мухбирлар постимиз ишлаб турибди, яқинда бу ерда ҳам очамиз.

— Ҳозирги пайтда журналистнинг ярим кучини олаётган обуна масаласида аҳвол қандай?

— Биласиз, бундан бир-икки йил олдин дунёдаги энг катта обуначи бизда эди. Ҳозир ҳам чакки эмас. Обуначиларимиз 2 миллион, шанба кунлари эса уларга яна 2 миллион ўқувчи қўшилади.

— Тушунмадим...

— Ҳозир. Маълумки, обуна ҳам фалон пул. Ҳамма ёзила олмайди. Шунинг учун имкони йўқлар фақат шанба сонларига ёзилишлари мумкин. Анча пул тежаладида. Шанба сонида аввало ўтган сонларнинг қисқача шарҳини берамиз. Кейин у олти саҳифадан иборат. Иложи борича қизиқарлироқ қиламиз. Шу ўринда айтиб ўтиб кетай. Ўзбекистонда ҳам йилнинг иккинчи ярми учун обуна очамиз. (Ҳозирча газетамиз фақат сотувда бўлади.) Мисол учун ярим йилга обуна баҳоси 600 сўм бўлса, шанба сони обунаси 120 сўм бўлади. (Бу ҳақда яна алоҳида маълумот берамиз.)

— Яна бир нарсани сўрамоқчи эдим. Қайта қуриш ва ошкоралик туфайли, кейинроқ эса Иттифоқ тугатилиб, мустақиллик пайдо бўлгач, номини ўзгартирмаган мактаб, шаҳару, газета қолмади. Комсомол ҳам тарих мулкига айланди. Лекин «Комсомольская правда» қолди. Бу нимaнинг далолати?

— Аввалам бор мен бирваракай ҳамма нарсадан воз кечиш тарафдори эмасман. Ном ўзгаргани билан моҳият ўзгариши рўй бермаяпти-ку. Мисол учун Ленинград Санкт-Петербург бўлди. Лекин шаҳарда нон учун ўша-ўша узундан-узун навбат. Газетага келсак, бир неча авлод кишилари уни ўқиб келишган. Одамлар унга ўрганган, кўнгил қўйган. Номни ўзгартириш, қайсидир маънода ўқувчини йўқотиш демакдир. Аксинча, биз шаклни эмас, мазмунни, сифатни ўзгартиришга интиламиз. Худди шундай, биз газетамизнинг орденларидан ҳам воз кечмаймиз. Шуниси аҳамиятлики, Ленин орденининг биринчи номерлиси «Комсомольская правда»га берилган. Тўғри, ҳозир бу билан мақтаниб бўлмайди, лекин у тарих бизнинг тарихимиз, халқ тарихи. Тарихдан эса воз кечиб бўлмайди. Ҳатто ном ўзгарганда ҳам...

— Энди икки оғиз молиявий аҳволинглар тўғрисида. Чунки биз журналистлар бир-биримиз билан сўрашганда аввал соғлиқдан эмас, газетанинг аҳволи қалай, яна қанчага чидайсизлар деб сўрайдиган бўлиб қолдик.

— Ҳа, бу муаммолар бизда ҳам бор. Лекин амаллаяпмиз. Тижорат ишларини олиб боришда маълум имтиёзлар берилган. Қолаверса, бизда ҳукумат газеталарга жиддий эътибор беради. Чунки бозор иқтисоди шароитида ҳар қандай газета у қанчалик ўқимишли бўлмасин, ҳукумат мададисиз ўзини эплолмайди. Ўтган йили Президент Ельцин «Комсомольская правда»га 800 миллион сўм пулда берган. Бу йил ҳам шундай ёрдам берилади. Ҳозир ҳомаки ҳисоб-китоблар бўляпти.

— Ҳозир газета кимники? Илгари комсомолники бўлиб, ёшлар газетаси саналарди.

— Тушундим. Аввало шуни айтай, газета Россия учунгина мўлжалланган эмас. У собиқ Иттифоқда яшовчи соф ниятли кишиларнинг «Комсомольская правда» рус тилида чиқувчи миллатлараро мустақил газета. У фақат ёшлар учунгина мўлжалланмаган. У оилавий газета. Демак, у сизнинг ҳам газетангиздир, ўзбекистонлик дўстлар.

Аҳрор АҲМЕДОВ
суҳбатлашди.

[«Туркистон», 1993 йил 9 февраль].

ЯКУН ВА РЕЖАЛАР

11 февраль куни Тошкентда Ўзбекистон Республикаси деҳқончилик саноати комплексининг моддий-техникавий таъминлаш ва техник тузатиш давлат кооператив қўмитасининг (Ўзқишлоқхўжтаъминоттаъмирлаш) йиллик ҳисобот йиғилиши бўлди. Қўмита раиси Р. Ҳусановнинг маърузасида ўтган вақт мобайнида қўмита бўлинмалари томонидан 5,8 миллиард сўмлик маҳсулот чиқарилгани, иш ва хизмат турлари топшириқлари бажарилгани, қишлоқ хўжалиги учун минглаб тракторлар, дон ва хашак йиғиш комбайнлари, двигателлар, пахта териш машиналари таъмирланиб, 32,1 миллион сўмлик турли эҳтиёт қисмлар тайёрлангани таъкидланди. Аҳолига 26,7 миллион сўмлик пуллик хизмат кўрсатилган.

Музокарада сўзлаганлар қўмита корхона ва ташкилотлари фаолиятида йўл қўйилган камчилик ва хатоларга асосий эътиборни қаратдилар, бу йилги режалар тўғрисида фикр-мулоҳазаларини айтдилар.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков сўзга чиқди.

Ўзбекистон Бош вазири А. Муталов, республика Вазирлар Маҳкамаси Раисининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков ва йиғилиш қатнашчилари бу ерда ташкил этилган кўргазмани кўздан кечирдилар, соҳа корхоналари халқ истеъмоли молларининг янги намуналари билан танишдилар.

(ЎзА).

ТУМАН КЕНГАШЛАРИ СЕССИЯЛАРИ

Халқ депутатлари Олтинкўл тумани кенгашининг навбатдан ташқари сессияси бўлди. Сессияда ташкилий масала кўрилди. Унда вилоят ҳокимининг туман ҳокими Назиржон Саидовни бошқа ишга ўтгани муносабати билан вазифасидан озод этиш ҳамда илгари вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари бўлиб ишлаган Баҳодир Болтабоевни Олтинкўл тумани ҳокими этиб тайинлаш ҳақидаги қарорлари тасдиқланди.

• • •

Халқ депутатлари Андижон тумани кенгашининг навбатдан ташқари сессияси бўлиб ўтди. Сессияда ташкилий масала кўриб чиқилди. Унда вилоят ҳокимининг туман ҳокими Машарип Юсуповни бошқа ишга ўтгани муносабати билан вазифасидан озод этиш ҳамда илгари вилоят қишлоқ хўжалигининг техника билан таъминлаш бирлашмасининг раиси вазифасида ишлаган Ҳасан Ҳакимовни Андижон тумани ҳокими этиб тайинлаш тўғрисидаги қарорлари тасдиқланди.

Сессиялар ишида республика Президентининг давлат маслаҳатчиси М. Умурзоқов ва Андижон вилоят ҳокими Қ. Обидов иштирок этди.

(ЎзА).

ХАЛҚ ДИПЛОМАТИЯСИ ДОИРАСИДА

Икки томонлама ноҳукумат алоқаларини ривожлантириш имкониятлари ва аниқ йўналишларининг муҳокамаси Америка Қўшма Штатларининг Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси Генри Лии Кларк билан Ўзбекистон Республикаси халқаро маданий-маърифий алоқалар миллий уюшмасининг раиси Наим Ғойибов ўртасида бўлиб ўтган суҳбатнинг асосий мавзуига айланди. Суҳбат чоғида икки мамлакат жамоат ташкилотлари ўртасидаги муносабатларни йўлга қўйиш, маданият, маориф, сайру саёҳат соҳасидаги алоқаларни халқ дипломатияси орқали кенгайтириш масалалари атрофлича муҳокама этилди. (ЎзА мухбири).

УМИД «ХАТЛОН ЎҒЛОНЛАРИ»ДАН

«Халқлар дўстлиги — бебаҳо бойлигимиз», — Душанбе аэропорти биносининг пештоқига шу сўзлар катта ҳарфлар билан ёзилган. Қофарниҳонга кираверишда Тожикистон миллий байроғи ёнида совет қизил байроғи ҳилпираб турибди. Бунинг сабаби нима? Шуки, келажакка назар ташлашга тўғри келади.

Хатлон вилоятининг маркази Вахш райони. «Туркманистон» давлат хўжалиги. Бу жойда ер ва иқлим шундайки, бир йилда уч марта ҳосил олиш мумкин. Ҳозир эса олисда ҳосили йиғиштириб олинмаган пахта далалари оқариб кўриняпти. Ҳувиллаб қолган шаҳарчанинг қорайиб кетган деворлари орасида подполковник Гулоб Бобоев декабрь ойида ўз йигитлари билан бу ердан ислом ақидапарастларини қандай қилиб қувлаб чиқарганини эслаб кўз ёши қилади.

— Анави сув тозалаш иншооти,— дейди қўли билан кўрсатиб Бобоев (ҳозир у Қўрғонтепанинг ҳарбий коменданти). — Уларнинг «кушхонаси» эди. Учта «КамАЗ» бир қатнашда 160 кишини олиб келди, мутлақо бегуноҳ кишиларни отиб ташлашди. Бу мурдаларни итлар ҳанузгача тортқилаб юрибди. Бечораларнинг ҳаммасини дафн этиш учун техника етишмайди.

Давлат хўжалиги ҳаммомида ва маданият уйида иккита қамоқ лагери ташкил этилган эди. Вайроналар орасида нобуд бўлган кишиларнинг шарпаси юргандек бўлади. Бу ерда одамларнинг бошига не азоблар солинганини тасвирлашни худо насиб этмасин. Хитойлик журналист Бобоевдан суриштиради:

— **Бу ерда кимларни ўлдиришган!**

— Тожикларни.

— **Кимлар ўлдирган!**

— Тожиклар.

— **Сиз ўзингиз кимсиз!** — деб ҳайрон бўлади хитойлик журналист.

— Мен ҳам тожикман!—Бобоев бақириб юборади. — Билсангиз, менинг тожиклигим ёзиб қўйилган паспортни улоқтириб юборгим келади!

Бу ердан бир неча километр масофада, ҳамма нарса ёки деярли ҳамма нарса вайрон қилинган Қўрғонтепа теварагида урушнинг оловли нафаси тегмаган воҳа сақланиб қолгани ажабланарлидир. Биз Бохтар районидаги «Навбаҳор» давлат хўжалигининг «Гулисур» участкасидамиз. Бу ерда ўта диндорлиги билан ажралиб турадиган 3500 нафар ғармлик тожик яшайди. Тасаввурларга кўра улар яқин атрофда бедодлик қилган ислом ақидапарастларини қўллаб-қувватлашлари лозим эди. Лекин... бундай бўлмади.

— Шаҳидон майдонида ғалаёнлар бошланиши биланоқ биз йиғилиш ўтказдик,— деб ҳикоя қилади Ғарм жамоасининг раиси Саидвали. — Баъзи бировлар пойтахтда митинг қилаётган юртдошларни қўллаб-қувватлашни талаб қилишса ҳам, биз сиёсий воқеаларда қатнашмасликка аҳд қилдик. Уруш ҳаракатлари бошланиши биланоқ қариялар билан биргаликда ижроқўмга келиб, яккаю-ягона Тоз-8 милтиғини топширдик. Жанг майдони яқин жойда бўлишига қарамай, ички ишлар идоралари бизни ана шу жанг бўлаётган жойлардан ажратиб туришди. Аҳолининг ҳаёти ва саломатлиги эсон-омон сақлаб қолинди.

Бу мисол даҳшатли уруш гирдобида одамларнинг тақдирини уруғ-аймоқ алоқалари эмас, исломга эътиқодининг даражаси эмас, балки, аввало одамларнинг ақл-идрок билан иш тутиши ёки, аксинча, залолат ва густоҳлик белгилаганини кўрсатиб турибди.

Тожикистонда исломнинг фаол сиёсий тус олиши бундан деярли икки йил муқаддам, ислом тикланиш партияси рўйхатга олингандан кейиноқ бошланган эди. Ўша вақтдаёқ ҳушёр бўлишга даъват қилувчи нишоналар бор эди. Мен бориб кўрган Куйбишев шаҳарчасида ислом партиясининг ячейкаси мактабларда ва касалхоналарда диний меъёрлар ва қоидаларни мажбуран жорий этиш билан иш бошлади, номусулмон муаллимлар ва шифокорларни алмаштиришни талаб қилди. Давлат муассасаларидан, жамоа ва давлат хўжаликларида таъмагирлик қилинди. Хўжалик раҳбарларига юборилган бир хил мазмундаги мактубларнинг нусхалари топилган. Бу мактублар шундай сўзлар билан бошланади: «Сиз мусулмон сифатида ислом тикланиш партиясига ёрдам беришингиз керак. Икки кун ичида 55 минг сўм пул ўтказишингизни сўраймиз...». Бу талабларга рози бўлмаган ўжарларга қаттиқ чора кўрилди. Ислом тикланиш партияси шу тариқа тўпланган маблағга 1992 йил июнигача минглаб автоматлар, 100 минглаб ўқ-дори сотиб олди. Ички ишлар вазирлиги ва Миллий хавфсизлик комитети бетарафлик, демократия ва фикрларнинг хилма-хиллиги ҳақидаги тумтароқ гапларга учиб, бу ишларга аралашмади. Уруш уларнинг кўзини очди, лекин вақт ўтган эди.

Халқ жабҳаси раиси 64 ёшли Сангак Сафаровнинг номи ислом ақидапарастларига қарши кураш ва улар устидан қозонилган ғалабанинг рамзи бўлиб қолди. Сафаровнинг шиори — озодлик ёки ўлим. У қизил байроқ остида «Хатлон ўғлонлари»нинг кўзғолонини бошлади. Кўлоб қаршилик ҳаракати номи билан тарихга кирган бу кўзғолон ақидапарастлар аждарини мажақлаб ташлади. Ҳозир бу воқеани Тожикистоннинг барча

олий раҳбарлари миннатдорчилик билан эътироф этмоқдалар.

Ишонмайдиган одамлар (асосан республикадан ташқаридагилар) жамоатчиликка Сангакнинг 23 йиллик жиноий ўтмишини эслатишмоқда. Сангакнинг ўзи (мен унинг сўзларини Қўрғонтепада эшитдим) жазо муддатининг кўп қисми қамоқхоналардаги оғир шароитга қарши маҳбусларнинг исёнини ташкил этгани учун берилганини айтди. Етти ёшида етим қолган Сангак Сафаров фақат 50 ёшда 18 яшар қизга уйланиб, оила қурди. Ҳозир унинг саккиз фарзанди бор — кенжаси бир яшар бўлса, тўнғичи 14 ёшда.

Сангак ва «Хатлон ўғлонлари» «юмшоқ супурги» бўлиб жанг қилганлари йўқ, албатта. Халқ жабҳасини кўпинча шафқатсизликда айблашади, лекин ҳомиладор аёлнинг қорнини ёриб, ҳали туғилмаган чақалоқни парчалаб ташлаган ислом жангариларига (бу воқеалар мутлақ тасдиқланган) қандай шафқат бўлиши мумкин?

Сангак Сафаров тантанали йиғилишларда қатнашишни ва журналистлар билан суҳбатлашишни ёқтиради. Тўғри, баъзан доғда қолади. Масалан, Сангак Душанбе олий ўқув юртларидаги негр талабаларнинг мухолифат томонида жангда иштирок этганидан ғазабланади.

— Негрлар дейсизми? — қайта-қайта сўрашади ундан.

— Қайси мамлакатдан келган негрлар?

— Африкадан.

География нималигини лагерларда билган бу чаласавод қариянинг гапидан кулманг. Аввал бутун бир мамлакатни эмас, балки ўзингиз яшаётган маҳаллани безорилардан тозалаб кўринг.

Сафаровнинг бошқа бир фикри, менинг ёдимда қолди. «Биз шохли ва туёқли ҳайвонлар эмасмиз! — деб хитоб қилди Сангак. — Ҳаммамиз сут эмган бандалармиз, шундай экан бир-биримизга биродарлардек муносабатда бўлишимиз лозим».

Игорь ЛЕМСКИЙ.
Душанбе—Қўрғонтепа.

[«Правда»нинг 1993 йил 9 февраль сонидан].

АХБОРОТ

1993 йил 10 февраль куни соат 19 дан 25 минут ўтганда Афғонистон Ислом давлатига қарашли «АН—12» самолёти [борт рақами-06] Термиз аэропортига яқинлашаётган пайтда фалокатга учради. Самолёт ичида 8 кишидан иборат экипаж ва 111 йўловчи [ҳаммалари Афғонистон фуқаролари] бор эди. Ҳеч ким ҳалок бўлмади, 5 йўловчи, шу жумладан экипажнинг икки аъзоси бир оз шикастланди. Шикастланганлар Термиз шаҳар касалхонасига жойлаштирилди ва уларга зарур тиббий ёрдам берилди.

Дастлабки текшириш жараёнида шу нарса аниқландики, мазкур самолёт Кобулдан Мозори Шарифга учиб бораётган эди. Мозори Шариф аэропортига яқинлашганида самолёт гўё туман зонасига кириб қолган, Мозори Шариф аэропортининг диспетчери унинг қўнишини тақиқлаган, экипаж мўлжалдан адашган, шу сабабли самолёт командири Бобожон Термиз шаҳрига қараб учишга қарор берган. Термиз тепасида икки марта айланиб учгач, ёнилғиси тугаб қолгани сабабли қўниш йўлкасига етиб боролмай, электр симларига ўралашиб қолган Самолёт ҳайдаб қўйилган майдонга ноилож қўнган.

Маҳаллий ҳокимият идоралари кўрган чора-тадбирлар туфайли 108 кишидан иборат ажнабийлар автобусларда Афғонистон Ислом Давлати ҳудудига [Ҳайратон шаҳрига] элтиб қўйилди. Мазкур фалокатни текшириш учун комиссия тузилди. (ЎзА).

ҲАМКАСБЛАР БАЙРАМИ

● Косонсой район газетаси — «Косонсойнома»нинг дастлабки сони чиқа бошлаганига 60 йил тўлди. У ҳамиша давр билан ҳамнафас бўлиб район меҳнаткашларининг орзу истаклари, ташвиш ва муаммоларини ўзида акс эттириб келди.

Байрам тантанасига қўшни вилоятлардан ҳамда Қирғизистон Республикасининг Олабуқа районидан журналистлар ташриф буюрдилар. Улар «Косонсойнома» газетасининг шонли йўли, байналмилал тажрибаси ва анъаналари ҳақида тўлқинланиб гапирдилар. Газета ходимлари ва таҳририятга район, шаҳар, вилоят ҳокимликларининг фахрий ёрлиқлари ҳамда вилоят ташкилотлари меҳнат жамоаларининг эсдалик совғалари топширилди.

Д. МАДАТОВ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ САЙЛОВИНИ ЎТКАЗУВЧИ МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИДА

Марказий сайлов комиссияси 48-Сельмаш, 50-Лисунов, 178-Олот, 190-Бўстон, 339-Учқизил, 378-Чимқўрғон ва 491-Саробий сайлов округларида бўшаб қолган депутатлар ўрнига 1993 йил 7 февралда бўлиб ўтган Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари сайлови натижалари тўғрисидаги округ сайлов комиссияларининг баёнларини кўриб чиқиб, сайлов тўғрисидаги қонуннинг 21- ва 49-моддаларига мувофиқ, мазкур округлардан сайланган қуйидаги Ўзбекистон Республикаси халқ депутатларини рўйхатга олди:

ТУВАЛОВ Наим — Ташсельмаш ишлаб чиқариш бирлашмаси қуйиш цехининг шакл бериш ва қуйиш конвейерининг катта устаси, Тошкент шаҳрида яшайди, Тошкент шаҳар 48-Сельмаш сайлов округидан сайланган.

НОРКИН Сергей Александрович — Тошкент самолётсозлик ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли 359-цех комплекс бригадаси бошлиғи, Тошкент шаҳрида яшайди, Тошкент шаҳар 50-Лисунов сайлов округидан сайланган.

ЁДГОРОВ Дамир Солиҳович — Бухоро вилояти ҳокими, Бухоро шаҳрида яшайди, Бухоро вилояти 178-Олот сайлов округидан сайланган.

ЖЎРАБЕКОВ Исмоил Ҳакимович — Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамаси раисининг биринчи муовини, Тошкент шаҳрида яшайди, Навоий вилояти 190-Бўстон сайлов округидан сайланган.

АҲМЕДОВ Рустам Ўрмонович — Ўзбекистон Республикаси мудофаа вазири, Тошкент шаҳрида яшайди, Сурхондарё вилояти 339-Учқизил сайлов округидан сайланган.

АУЕЛХАНОВ Жуман Ауелханович — Фориш районидаги «Чимқўрғон» давлат хўжалиги 2-фермасининг катта чўпони, Фориш районида яшайди, Жиззах вилояти 378-Чимқўрғон сайлов округидан сайланган.

АШИРБЕКОВ Уббиниёз — Қорақалпоғистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси, Нукус шаҳрида яшайди, Қорақалпоғистон Республикаси 491-Саробий сайлов округидан сайланган.

Марказий сайлов комиссиясининг мажлисида комиссия ваколатига кирувчи бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ САЙЛОВИНИ ЎТКАЗУВЧИ МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ ҚАРОРИ

ФАРҒОНА ВИЛОЯТИ 397-ОКТЯБРЬ САЙЛОВ ОКРУГИ БЎЙИЧА ЎРНИ БЎШАБ ҚОЛГАН ДЕПУТАТ ЎРНИГА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ДЕПУТАТИ САЙЛОВИНИ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари сайловини ўтказувчи марказий сайлов комиссияси **қарор қилади:**

«Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари сайлови ҳақида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунининг 21- ва 54-моддаларига мувофиқ Фарғона вилояти 397-Октябрь сайлов округи бўйича ўрни бўшаб қолган депутат ўрнига Ўзбекистон Республикаси халқ депутати сайлови 1993 йил 14 март, якшанба кунига тайинлансин.

Марказий сайлов комиссияси раиси
Қ. АҲМЕДОВ.

Марказий сайлов комиссияси котиби
М. МАМАТАЗИЗОВ.
Тошкент шаҳри,
1993 йил 10 февраль.

ҚАРДОШ ХАЛҚ ДОҒДА ҚОЛМАЙДИ

10 февраль куни Тошкент тайёрагоҳидан махсус самолёт қардош Тожикистонга йўл олди. Унда Тожикистон халқларига инсонпарварлик ёрдами кўрсатиш Ўзбекистон жамғармасининг ташаббуси билан Республика Қизил Яримой жамияти орқали биродаркушлик урушидан тинкаси қуриган жабрдийдаларга хайрия юклари жўнатилди. Бир неча кун илгари Тошкент шаҳар ҳокимлиги билан ҳамкорликда қўшни мамлакатга озиқ-овқат, дори-дармон ва кўрпа-тўшак жўнатилганди. Энди Ўзбекистон—Ҳиндистон қўшма корхонаси — «Юнитех-интернэшл» билан ҳамкорликда болалар кийим-кечаклари ва турли жиҳозлар юборилди.

(ЎзА).

ЯНГИЧА АНЪАНАЛАР

БОР БЎЛСИН, САХОВАТ!

● ҚАДР ТОПАДИГАН ЗАМОН КЕЛДИ
● ҚУВОНЧ КЎЗ ЁШЛАРИ
● МУРУВВАТНИНГ БАҲОСИ ЙЎҚ

Инсон табиатан саҳоватга, мурувватга маҳтал бўлиб яшайди. Бир оғиз ширин сўз унга чексиз куч-қудрат бағишлайди, ҳаётга бўлган меҳрини оширади. Одамлар қорнимга эмас, қадримга йиғлайман, деб бежиз айтишмаган. Инсон қадр топадиган дориламон замон келди. Бу ҳам республикамиз мустақиллиги шарофатидандир.

Тошкент райони ҳокимлиги ўтказган саховат куни чинакам тантанага айланиб кетди. Яқиндагина бу ерда бўлиб ўтган 20 нафар келин-куёвнинг висол оқшоми, 150 кичкинтойнинг суннат тўйлари довруғи довон ошган эди. Бугун ҳам қувончли лаҳзалардан дарак берувчи карнай-сурнай садолари янграмоқда. Ҳамма шодиёнага ошиқади. Кутиб олувчилар отахонлар ва онахонларни тўрга — дастурхонга чорлашади. Улар суҳбатига бир дам қулоқ тутамиз:

— Айланай, Дилбархон, шундай кунларга ёлғизгина ўғлим Ихлолжон етиб келмади, Афғонда қолди болагинам.

— Йиғламанг, опажон, кўпнинг бошига келган кулфат бўлди бу уруш. Қолган фарзандларингиз бахтини берсин.

— Илоё, айтганингиз келсин. Бундан кейин мусибатли кунларни кўрмайлик.

Мунаввар опа Юсупова Чоштепа қишлоғида яшайди. Ёлғиз ўзи уч фарзандни тарбияламоқда. Район ҳокимлиги унга бир неча бор моддий ёрдам кўрсатди. Ҳозиргина инъом этилган омонат дафтарчасидаги минг сўм пул ва кийим-кечаклар онанинг кўнглини тоғдек кўтарди.

Келес шаҳрида яшовчи Насриниса аянинг бошига кутилмаганда мусибат тушди: Бир йўла ҳам қизи, ҳам куёвидан айрилди. Қариган чоғида 9 нафар фарзанд билан қолди. Лекин яхши инсонлар уни ёлғизлатиб қўйишмади, баҳоли қудрат мадад бериб туришибди.

— Айланай сиздан, бир этак болани тарбия қиляпман. Биз каби бева-бечораларнинг бошини силаётган ҳукуматимизга раҳмат. Бугун ҳокимликдан ўн минг сўм пул ўтказилган омонат дафтарчаси ва совға-саломлар олдим. Бир эмас, минг раҳмат яхшиларга. Унутмайман бу яхшиликни. Мен унутсам ҳам гўдакларим унутишмас.

Бугунги саҳоват куни жамғармага ўзининг муносиб улушини қўшган халқаро меҳр-мурувват маданий марказининг президенти Лариса Матвеевна Ли билан суҳбатлашдик:

— Тошкент райони ҳокимлиги билан марказимиз ўртасида узоқ муддатга мўлжалланган шартнома тузилган, — дейди у. — Бугун биз бир ярим миллион сўмлик совға келтирдик. Наврўз байрамигача муҳтож оилаларга кийим-бош ва дори-дармонлар билан ёрдам кўрсатиш ниятимиз бор.

Одамларнинг шикаста кўнглини кўтармоқ улуғ савобдир. Буни ҳаёт дейдилар. Орамизда ногиронлар, кексайган чоғида ёлғиз қолганлар бор. Бугунги саҳоват кунида 190 оилага бир миллион 114 минг сўм пул ва болалар кийим-кечаклари, кўрпа-чойшаблар тарқатилди.

Шундан сўнг йиғилганларга ош тортилиб, хонандаю созандалар хизматда бўлишди.

П. НИШОНОВ,
Ю. ЗИЁДОВ,
Тошкент вилояти.

Суратларда: 1 ва 2 саҳоват кунидан лавҳалар. 3. Тошкент райони ҳокими Рустам Акбаров меҳнат ветеранлари Мамадихон Ворисхўжаев ва Ҳусан Алиевлар билан.
В. ПАНОВ олган суратлар.

ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТ— ЖАМОАТЧИЛИК НАЗОРАТИДА

ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТНИ АМАЛГА ОШИРИШ МАСАЛАЛАРИГА ДОИР ҚАРОРЛАР БАЖАРИЛИШИНИ НАЗОРАТ ҚИЛУВЧИ РЕСПУБЛИКА ЖАМОАТ КОМИССИЯСИДА

● Ўзбекистонда иқтисодий ўзгартишларни кучайтириш, бозор муносабатларига ўтиш шароитида бошқарувга оид энг мақбул қарорларни ишлаб чиқиш ва рўёбга чиқаришда нодавлат тузилмалар ҳамда савдо-саноат доиралари вакилларининг кенг иштирок этиши катта аҳамиятга эга. Шу мақсадда Ислом Каримов ўз Фармони билан Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат назорат қўмитаси таркибида иқтисодий ислоҳотни амалга ошириш масалаларига доир қарорлар бажарилишини назорат қилувчи жамоат комиссиясини ташкил этди.

ФАРМОН чиққан пайтдан бери ўтган уч ой мобайнида мазкур комиссиянинг марказий, вилоят шаҳар ва район бўғинларини ташкил этиш, унинг таркибига муносиб вакиллар танлаш ва тавсия этиш борасида бир қанча амалий қадамлар қўйилди. Президентимиз ташаббуси билан таркиб топган бу тузилмага тадбиркорлар, айниқса, шаҳар ва қишлоқлардаги ширкатчи ҳамда фермерлар катта қизиқиш билан қарашмоқда.

Бозор иқтисодиётига ўтишдаги энг долзарб масала—мулкни давлат тасарруфидан чиқаришдир. Бу борада Президентнинг қатор фармонлари, ҳукумат қарорлари эълон қилинган. Лекин мазкур ишни айниқса, қишлоқ хўжалик соҳасида амалга ошириш ҳаддан ташқари сусткашлик билан кечмоқда. Ўнлаб йиллар давомида миллионлаб сўм зарар келтириб ишлаётган давлат хўжаликлари ҳали кўп. Ўзини-ўзи эплай олмаётган совхозларни шу ерда ишловчиларнинг хоҳиш-иродаси ва ўзаро манфаатли асосларда мулкчиликнинг бошқа мақбул шаклларига ўтказишни пайсалга солмаслик керак. Янгича фикрловчи тадбиркорлар давлат назоратидаги жамоат комиссиялари иқтисодий ислоҳотни жадаллаштиришда муҳим омил, эски тартибот чангалидан қутилолмай, ҳар қандай янгиликка кўр-кўрона тўсқинлик қилувчи айрим мансабдорларнинг қаршилигидан ҳимоя қилувчи ўткир восита бўлишига умид қилмоқдалар.

9 феврал куни Республика жамоат комиссиясининг дастлабки ташкилий мажлиси бўлиб ўтди. Унда республика ишбилармон ва тадбиркорлари уюшмаларининг, савдо-саноат, молия ва банк соҳасининг намоёндалари, Давлат назорати вилоят бошқармалари бошлиқларининг ўринбосарлари, республика жамоатчилигининг вакиллари иштирок этдилар.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат назорат қўмитаси раисининг ўринбосари — жамоат комиссиясининг раиси Бегижон Раҳмонов ташкилий масалалар ва комиссия олдида турган дастлабки вазифалар ҳақида маърузалар қилди.

Республика жамоат комиссиясининг таркиби, комиссия ҳайъати тасдиқланди. Муродхон Жўраев билан Рустамжон Усмонов комиссия раисининг жамоатчилик асосида ишловчи ўринбосарлари этиб сайландилар.

Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат назорат қўмитаси раиси Мираҳмад Мирқосимов нутқ сўзлади.

А. АБДУБАННОПОВ.

● *Тошкентда халқаро ярмарка давом этяпти*

ТОТЛИ ШАРБАТНИНГ ХАРИДОРИ КЎП БЎЛАДИ

● 10 февраль куни Тошкентда мева-сабзавот ва қайта ишланган маҳсулотларни сотиш бўйича халқаро ярмарка очилди. Бундай ярмаркаларни ўтказиш кейинги икки йил ичида анъанага айланди.

Тўғри, илгари ҳам собиқ Иттифоқ миқёсида ярмаркалар ўтказиб турилар, бироқ бундан ўзбек деҳқонлари ҳеч бир наф кўришмасди. Негаки, бошқа минтақаларда учрамайдиган ширин-шарбат мева-сабзавотлар кўз-кўз қилингани билан кўпинча сув текинга сотиларди.

Ўзбекистон мустақилликка эришиб, тоталитар тузум асоратларидан қутилгач, бу соҳада ҳам том маънодаги ўзгаришлар юз берди. Ўзбек деҳқони энди кимга қанча маҳсулот етказиб беришни эркин равишда ўзи белгилайдиган бўлди.

Ўтган йил илк бор мамлакатимизда ўтказилган мева-сабзавот ярмаркаси натижалари ҳам шуни тасдиқлади. Болтиқбўйи, Украина, Молдова ва Россия Федерацияси шаҳарларидан келган вакиллар ярмаркада намойиш этилган турли-туман сархил мева-сабзавот маҳсулотларини кўришиб, ҳамкорлик шартномаларини тузишга шошилдилар.

Аслида ярмарка ҳам бозор дегани. Биров қимматроқ сотсам дейди, бошқаси арзонроққа олишга интилади. Қисқаси, икки томон келишса ўзаро битим тузилади. Шу жиҳатдан олиб қарайдиган бўлсак, бултурги ярмарка республикамиз деҳқонлари учун самарали бўлди. Улар ўз шерикларига салкам 1 миллион тонна янги мева-сабзавот, шунингдек 300 миллион банка консерва маҳсулотлари сотдилар. Айни пайтда Ўзбекистон аҳолиси учун зарур бўлган хом ашё, ёғоч-тахта, қурилиш материаллари, ёнилғи-мойлаш маҳсулотлари олинди.

— Ўтган йили ярмаркада қатнашиб кам бўлмадик, — дейди Сурхондарё вилояти Шўрчи районидаги «Полвонтош» давлат хўжалигининг агрономи Зиёдулла Рўзатов. — Қарийб 500 тонна узум ва олма сотдик. Шерикларимизга раҳмат, улар маҳсулотларимиз эвазига 14 вагон яшик чўплари, ёғоч-тахта жўнатишди.

Бу йилги ярмаркада баъзи масалаларга аниқлик киритилиши кутилмоқда. Боиси — бултур Тошкентда ва яқинда Минскда бўлиб ўтган МДҲ давлат бошлиқларининг кенгашида ўзаро ҳисоб-китоб муомаласини такомиллаштириш чоралари ҳақида келишиб олинганди. Демак, бу муаммо ҳам ижобий ҳал қилинади.

— Ширин мева, тотли шарбат харидори кўп бўлади, — дейди Россиянинг Пермь вилоятидаги «Исток» улгуржи-савдо фирмаси вакили Людмила Шекинина. — Биз доимо сизнинг сархил мева-сабзавотларингизга муштоқмиз. Шу боис, Ўзбекистон мева-сабзавот тайёрлов идоралари билан 20 йилдан буён ҳамкорлик қиламиз. Бу йилги ярмаркадан ҳам умидимиз катта. 1993 йилда помидор, пиёз, олма ва қовун-тарвуз харид қилиш ниятимиз бор.

Шу ўринда ярмарка ҳақида икки оғиз сўз. Унинг анъанавий тус олаётгани яхши. Собиқ Иттифоқнинг айрим минтақаларида тўплар гумбурлаб, бемаврид қон тўкилаётган бир пайтда Ўзбекистонда осойишталик, барқарор вазият ҳукмрон. Халқингиз яратувчилик йўлидаги тинч меҳнат билан банд. Бугун очилган ярмаркада ҳам ишчанлик руҳи сезилиб турибди. Шундай имконият яратишгани учун Ўзбекистон ҳукуматига минг ташаккур.

Дарвоқе, ярмарканинг биринчи куни самарали ўтди. Узоқ-яқиндан келган вакиллар Тошкентда ўзаро алоқаларни ривожлантириш сари дастлабки қадамларни қўйишди. Мол айирбошлаш эвазига амалга ошириладиган бундай манфаатли ҳамкорлик ҳар икки томон учун фойдали бўлиши аниқ. Шубҳасиз, ярмарка қатнашчилари айни шуни кўзлаб битимлар имзолашмоқда.

СУРАТЛАРДА: халқаро ярмаркадан лавҳалар.

Э. БОТИРОВ ва Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

А. БОЛИЕВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

ДОРИЛФУНУННИНГ БИРИНЧИ АСПИРАНТИ

● Андижон Давлат дорилфунуни қошида Ватан тарихи мутахассислиги бўйича аспирантура очилди. Бу — хайрли ишнинг бошланишидир. Бахтиёр Расулов бу соҳада биринчи аспирант бўлди.

— Илмий ишимни «Ўзбек жадидчилик ҳаракатидаги маърифатпарварлик ғоялари тарихи» деб номладик, — дейди бўлажак олим, — мавзу танлашда илмий раҳбарим Р. Шамсутдиновнинг ҳам ҳиссаси бор. Аввал Туркистонда жадидчилик ҳаракати ҳақида кичик рисола ёздим. У кўпчиликка маъқул бўлди.

Шўро ҳукумати миллатимизнинг кўрки бўлган барча жадидлар — янгилик тарафдорларини қатағон қилди. Чунки ҳукумат маҳаллий аҳоли орасидан билимдон кишилар чиқишидан манфаатдор эмасди. Шукрки, жадидларнинг орзуси мустақил Ўзбекистонимизда рўёбга чиқа бошлади. Мен ўз илмий ишимда ана шу ўрганилмаган мавзунинг моҳиятини очиб беришга бел боғладим.

Анорбой ҚУРОНБОЕВ.

МАДАД БЕР, «НАЖОТ»

⊙ Самарқандда Ўзбекистон ХДП шаҳар кенгаши ташаббуси билан «Нажот» ўзаро халқ ёрдами жамғармасига асос солинди.

— Таъсис анжуманида шаҳар партия кенгашининг биринчи котиби Раим Юсупов жамғарма раислигига сайланди. «Қизил ярим ой» миллий қўмитаси вилоят бўлими, шаҳар партия кенгаши, уруш ва меҳнат фахрийлари кенгаши, Ўзбекистон Ёшлар иттифоқи шаҳар қўмитаси янги жамғарма муассислари бўлишди.

— «Нажот» — бу фақат моддий ёрдам берадиган жамғарма эмас, — дейди Р. Юсупов. — У кексалар ҳаётий тажрибасини, миллий анъаналарни, фидойиларни ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлайди.

КОТИБЛАР МАОШ ОЛИШМАЙДИ

⊙ Иқтисодий қийинчилик туфайли Самарқанд шаҳрида район партия кенгашлари тугатилган эди. Бироқ, шароит бу бўлинмаларни тиклаш зарурлигини кўрсатмоқда.

Шаҳардаги уч районда ҳам бошланғич партия ташкилотлари котибларининг кенгаши тузилди. Бу маошсиз вазифага Боғишамолда ҳокимият капитал қурилиш бошқармаси ходими П. Собиров, Темирйўл районида шина созлаш заводи ишчиси М. Жабборов, Сиёбда эса ҳокимият хизматчиси Ф. Абдусаматов сайландилар. Партия оқсоқолларининг бу ишга қўмаклашаётганликлари диққатга сазовордир.

Фармон ТОШЕВ,

ҚИШЛОҚЛАРДА ЯНГИ МАКТАБЛАР

● Гулистон районидаги «Бешбулоқ» жамоа хўжалигида 192 ўринли мактаб биноси қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бу вилоятдаги янги йилнинг дастлабки қалдирғоч биносидир.

Замонавий усулда қурилган бу билим даргоҳини 47-махсус механизациялашган кўчма колонна қурувчилари барпо этдилар. Мактабда ошхона, спорт зали, кино заллари бор.

Яқин кунларда Сирдарё районидаги «Малик» давлат хўжалигида ҳам 360 ўринли замонавий мактаб биноси фойдаланишга топширилади. Йил охирига қадар эса Сирдарё вилояти бўйича яна камида 10 та замонавий мактаб бинолари қурилиб, фойдаланишга топшириш кўзда тутилаётир.

Қувонарлиси шуки, уларнинг бари асосан қишлоқ жойларида барпо этилаётир.

Абдужалил УМАРОВ.

ТИЙИНЛАР ҲАМОН МУОМАЛАДА

Сурхондарёда одамларнинг танга пуллар билан муомала қилмаганига бир қовун пишиғи ўтаёзди.

Лекин вилоятдаги айрим хўжаликлар ва ташкилотлар ўз ҳамқишлоқлари меҳнатини тийинлар билан ўлчашни ҳамон давом эттирмоқдалар. Масалан, Термиз районидаги «Халқобод» жамоа хўжалиги бошқаруви 1992 йил якунларига кўра чорвадорларга бир сўм иш ҳақига 14 тийин атрофида мукофот беришни лозим топди.

Жамоа аъзолари Б. Курбоновни ўзларига янгидан раис қилиб сайладилар. Бахтиёрнинг қадами қутлуғ келиб, тийинларимиз сўмга айлансин деб янги раисга оқ фотиҳа қилдилар.

Олимжон УСАНОВ.

ШУҲРАТ ТИКЛАНМОҚДА

ҚАРШИ ТИКУВЧИЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ ҚАНДАЙ ҚИЛИБ НОЧОРЛИКДАН ЧИҚМОҚДА?

Бирлашмада кўпгина ишчилар шаҳар атрофидаги қишлоқлардан қатнаб ишлашарди. Уларни олиб-бориб келишга автокорхоналардан ажратилган автобусларнинг ёнилғиси, эҳтиёт қисмлари нархи осмонга чиқди. Автокорхона қўяётган талабни бирлашма иқтисодиёти кўтармади. Олисдан қатнаб ишловчилар бирин-кетин корхонани тарк этишга мажбур бўлдилар.

Корхонага яна бош директор бўлиб келган Александр Леонидович Лихиннинг боши қотди. У ўзи билан бир вақтда иш бошлаган бош инженери Насрулла Холмўминов ва бошқа етакчи мутахассислар билан кенгашиб, бирлашмани оёққа турғазиш чораларини излашди.

Ниҳоят аниқ фикрга келишди. Аввало корхонада меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, маҳсулот сифатини ошириб, уни харид қиладиган истеъмолчиларни топиш керак. Бош директор вилоят шаҳар ва қишлоқларида бўлиб, колхоз-совхоз раҳбарлари, район ҳокимлари, оқсоқоллар билан астойдил гаплашди. Яхши инсонлар ёрдам қўлини чўзишди. Навоий, Бухоро, Сурхондарё вилоятлари ва қўшни Туркманистон Республикасидан ҳам харидорлар изланди.

Бир вақтнинг ўзида реклама кучайди, ишлаб чиқарилаётган буюмнинг ташқи кўриниши ҳам киши эътиборини жалб этди. Ўтган йилнинг июль ойига келиб савдо-сотиқ йўлга қўйилди. Бирлашма маҳсулотига талабгорлар кўпайди. Ўша ойда 14 миллион сўмлик маҳсулот сотилди. Август ойида 13 миллион, декабрь ойига келиб эса 70 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилиб, сотилди.

Маҳсулотлар хили кўпайтирилди. Эркаклар ва ўғил болалар кўйлаклари билан бир қаторда хотин-қизлар халатлари, чойшаблар ҳам ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Ишчиларнинг ойлик маоши 1200 сўмдан 4,5 минг сўмга кўпайди. Меҳнат аҳлини ижтимоий ҳимоялаш тадбирлари белгиланди.

Бош директор ташаббуси билан сифати паст маҳсулотларни қайта ишлайдиган алоҳида цех ташкил этилди. Аҳоли талаби билан Қарши шаҳри ва вилоят районлари марказида бирлашма ҳиссбидан 14 та дўкон очилди. Ҳозир уларда маҳсулот бошқа дўконлардагига нисбатан 20 фоиз арзон нархда сотилмоқда.

— Буларнинг ҳаммаси корхона шуҳратини қайта тиклашга хизмат қилмоқда, — дейди бирлашма бош инженери Насрулла Холмўминов. — Цехларимиз яна гавжумлашди. Энг муҳими, ишчилар сафи кенгаймоқда. Ўтган ойларда 100 га яқин хотин-қиз янгидан ишга қабул қилинди. Бухоро, Тошкент, Наманган тўқимачилик комбинатлари билан мустаҳкам алоқа ўрнатдик.

Корхона умуман мураккаб вазиятдан чиқди ҳисоб. Бирлашманинг шуҳратини янада ошириш мумкин. Бунинг учун арзон ва юқори сифатли газмол керак. Ҳозирча ана шундай кўйлакбоп газмоллар етарли эмас. Таъминот борасида республика енгил саноат ассоциацияси ёрдамига муҳтожмиз.

Мусо КАРОМОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Темур тузуклари

تیمور توزوک لاری

Тўққизинчиси — раият аҳволидан огоҳ бўлдим, улуғларини оға қаторида, кичикларини фарзанд ўрнида кўрдим. Ҳар ернинг табиати, ҳар эл ва шаҳарнинг расму одатлари, мижозидан воқиф бўлиб турдим. Ҳар бир ўлка ва шаҳар аҳолисининг ашроф-улуғлари ва бузурглари билан ошна тутиндим. Уларнинг мижозларига, табиатига тўғри келган, ўзлари тилаган одамларини уларга ҳоким қилиб тайинладим. Ҳар бир диёр аҳолисининг аҳволидан огоҳ бўлиб турдим. Ҳар бир мамлакатнинг аҳволини, сипоҳу раият кайфиятини, туриш-турмушларини, қилиш-қилмишларини, булар ўрталаридаги алоқаларни ёзиб, менга билдириб туриши учун диёнатли, тўғри қаламли кишилардан воқеанавис[1]лар (ахборнавис-хабарчилар) белгиладим. Бордию нотўғри нарса ёзганлари менга маълум бўлиб қолса, бундай воқеанависларни жазоладим. Ҳокимлар, сипоҳ ва раиятдан қайси бирининг халққа жабр-зулм етказганини эшитсам, уларга нисбатан дарҳол адолату инсоф юзасидан чора кўрдим.

Ўнинчи — турку тожик, арабу ажамнинг турли тоифа ва қабилаларидан бўлган ва менинг паноҳимга кирган кишиларнинг улуғларига ҳурмат кўрсатдим, қолганларини ҳам ўз ҳолига яраша сийладим. Яхшиларига — яхшилик қилдим, ёмонларни эса ўз ёмонликларига топширдим. Ким менга дўстлик қилган бўлса, дўстлиги қадрини унутмадим ва унга мурувват, эҳсон, иззату икром кўрсатдим. Кимки менинг хизматимни қилган бўлса, хизмати ҳаққини адо этдим. Кимки менга душманлик қилса-ю, кейин пушаймон бўлиб, илтижо билан ҳимоя истаб, тиз уриб олдимга келса, душманлигини унутиб, мурувват ва дўстлик кўрсатдим. Чунончи, улус амири Шер Баҳром аввал менга ҳамроҳ эди, бошимга [оғир] иш тушганда мени ташлаб кетди ва душманларимга қўшилди, менга қарши қилич кўтарди. Охири берган тузим ҳаққи тизза уриб, яна илтижо қилиб келди. Асл эр-йигит бўлганлиги ва жанг-жадал билан суяги қотган мардлардан эканлиги боисидан ёмон ишларининг барисидан кўз юмдим. Ол-

[1] Воқеанавис — юртда бўлиб турган воқеаларни кунма-кун ёзиб борувчи одам.

49.

димга келгач, ўзини ҳурматлаб, мартабасини оширдим. Уни марду мардоналиги учун кечирдим.

Ўн биринчиси — фарзандлар, қариндошлар, ошна-оғайни, қўшнилар ва мен билан бир вақтлар дўстлик қилган барча одамларни давлату неъмат мартабасига эришганимда унутмадим, [молу мулк ва нақд пул билан] ҳақларини адо этдим. Ўз фарзандларим, қавму қариндошларимдан қариндошлик меҳрини узмадим. Улардан нораво иш ўтган бўлса, дарҳол боғлаб, ўлдиришга буюрмадим. Ҳар кимни [туриш-турмушнинг пасту баландларида] турли йўллар билан синаб билиб олдим ва уларга шунга яраша муомала қилдим. Ҳаётнинг кўп иссиқ-совуғини кўриб, улардан сабоқ олиб, тажрибамни оширдим. Шунинг учун дўсту душман билан келишиб яшадим.

Ўн иккинчиси — дўст-душманлигига қарамай, ҳар жойда сипоҳийларни ҳурмат қилдим, чунки улар боқий мато бўлган жонларини фоний дунё моли учун сотадилар. Ўзларини маърака-майдон, ҳалокатга отиб, жонларини қурбон қиладилар. Агар ғаним сипоҳидан бирор одам ўз валинеъматига сидқидилдан хизмат қилиб уруш кунларида менга қарши қилич кўтарган бўлса ҳам, ундай одамга нисбатан лутф-марҳаматлар кўрсатдим. Қошимга [паноҳ истаб] келганда, уни қадрлаб, ишончини қозондим, вафодорлиги ва ҳақиқат билан хизмат қилишига ишондим.

Қайси бир сипоҳий туз ҳақи ва вафодорликни унутиб, хизмат вақтида ўз соҳибидан юз ўгириб, менинг олдимга келган бўлса, ундай одамни ўзимга энг ёмон душман деб билдим. Чунончи, Тўхтамишхон билан бўлган урушда унинг амирлари менга хабарлар ва шикоят-аризалар ёзиб, ўз ҳукмдорлари, яъни менинг душманим бўлмиш Тўхтамишхон берган туз ҳақини унутдилар. Вафодорлик ва ҳақиқатни бир чеккага йиғиштириб қўйиб, менинг ҳузуримга паноҳ истаб келганлари учун уларни лаънатладим, ўзимча, «булар ўз соҳибига вафодорлик қилмагач, менга қилармиди?» деб ўйладим.

Яна тажрибамда кўриб билдимки, давлат агар дину ойин[1] асосида қурилмас экан, тўра-тузукка боғланмас экан, ундай салтанатнинг шукуҳи, қудрати ва тартиби йўқолади. Бундай салтанат яланғоч одамга ўхшарким, уни кўрган ҳар кимса, назарини олиб қочади. Ёҳуд касу нокас тап тортмай кириб чиқадиган томсиз, эшиги — тўсиғи йўқ уйга ўхшайди.

[1] Ойин — қоида, расм, тартиб, усул, одоб, равиш, тарз.

50.

«Ўзбекистон овози»нинг 75 йиллигига

„Ўзбекистон — Ватаним менинг" конкурсига

Боболар дуоси: «Орамиздан меҳр-оқибат кўтарилмасин».

Абдувоҳид ТЎРАЕВ олган сурат-лавҳа.

БАРЧА АҲЛИ МЎМИНЛАР БИРОДАРДИРЛАР

● Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг хорижга ҳар бир сафари жумҳуриятимиз халқаро нуфузини тобора оширмоқда, истиқболли иқтисодий ва маърифий алоқалар боғлашга йўл очмоқда. Ўтган йил охирида Миср Араб Республикасига ташриф чоғида Президентимизга ислом оламида минг йиллик тарихга эга бўлган энг мўътабар дорилфунун—«Ал-Азҳар» университетининг фахрий доктори унвони берилгани Ватанимизни жаҳон тан олаётганини кўрсатди.

Қоҳирада Ислом масалалари олий кенгаши шу йил январь ойида ўтказган халқаро анжуманга Ўзбекистон вакили таклиф этилгани ҳам бунинг яна бир мисоли бўлди. Миср вақфлар вазири Муҳаммад Али Маҳгубнинг таклифига биноан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги диний ишлар қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари Убайдулла Уватов мазкур нуфузли йиғинда иштирок этди.

Ўзбекистон миллий ахборот агентлиги мухбири У. УВАТОВдан шу ҳақда сўзлаб беришни илтимос қилди.

— Бу анжуманнинг Миср Араб Республикаси пойтахтида ўтгани бежиз эмас, — деди у. — Чунки Қоҳира кўп эзгу ишларнинг гувоҳи бўлган пурҳикмат шаҳардир. Уч кун давом этган йиғинда мусулмон давлатларидан 100 дан ортиқ гуруҳ иштирок этди. Улар мамлакатлари ўртасидаги ўзаро ижтимоий ва маданий-маърифий ҳамкорлик масалаларини муҳокама этдилар. Миср Бош вазири Отиф Сидқий анжуман қатнашчиларига республика Президенти Муҳаммад Ҳусни Муборак маърузасининг матнини ўқиб эшиттирди.

Маълумки, кейинги вақтда айрим минтақаларда исломни нотўғри талқин этишга, ислом таълимотига ҳам, ижтимоий тараққиётга ҳам зид баъзи бузғунчилик хатти-ҳаракатларини содир қилишга уринилмоқда, ислом мутаассиблиги тез-тез тилга олинадиган бўлиб қолди, Исроилнинг Фаластин халқига зуғуми давом этмоқда. Анжуман қатнашчилари ижтимоий тараққиёт ва барқарорликка путур етказадиган бундай ҳолларга қарши биргаликда курашиш ғоясини илгари сурдилар.

Анжуман минбаридан сўзлаш имкони берилгани мени тўлқинлантириб юборди. Маърузамда мустақил республикамизда амалга оширилаётган ишлар, жумладан, ижтимоий ва маънавий ҳаётимизда юз бераётган ўзгаришлар, айниқса, диндорларга яратилаётган катта имконият ва эркинликлар ҳақида, диний китоблар, хусусан, Қуръони каримнинг ўзбек тилида чоп этилгани, янги-янги масжид ва мадрасалар очилаётгани, мусулмонлар муборак ҳаж сафарига эмин-эркин бориб келаётгани тўғрисида сўзлаб бердим.

Ислом оламида ўчмас из қолдирган буюк алломаларнинг бебаҳо меросини ўрганишга алоҳида эътибор берилаётгани, ат-Термизийнинг 1200 йиллик юбилейи нишонлангани, Президентимизнинг Фармонига мувофиқ Баҳовуддин Нақшбандий таваллудининг 675 йиллигига катта тайёргарлик кўрилаётгани ҳақидаги хабарларни йиғин қатнашчилари қизиқиш билан тингладилар.

Миср Араб Республикаси Президенти Муҳаммад Ҳусни Муборак ўз қароргоҳида анжуман гуруҳлари раҳбарларини қабул қилди. Жумладан, Россиядан Миллатлар Кенгаши Раиси Рамазон Абдулатифов ва Ўзбекистондан мен шундай шарафга мушарраф бўлдик.

Анжуман давомида мен «Ал—Азҳар» университетининг ректори Жодул Ҳақ Али Жодул Ҳақ жаноби олийлари ҳузурида бўлиб, Ўзбекистон ва Миср Араб Республикаси ўртасида маънавият, хусусан, дин соҳасидаги алоқаларни мустаҳкамлаш ҳақида суҳбатлашдим. Миср Араб Республикаси вақфлар вазири доктор Муҳаммад Али Маҳгуб, Саудия Арабистони ҳаж ва вақфлар вазири шайх Абдулваҳоб Абдулвосий, Сурия диний ишлар вазири доктор Абдулмажид Тароблусий, Тунис Республикаси диний ишлар вазири доктор Али Шобий ҳазратлари билан мулоқотларимиз мавзуи ҳам ўзаро ҳамкорлик ва биродарлик борасида бўлди. Зеро, Оллоҳнинг каломида таъкидланганидек, барча мўминлар оға-инидирлар.

Шубҳа йўқки, бундай мулоқотлар мусулмон олами мамлакатлари халқлари бирлиги ва биродарлиги, тинчлиги ва осойишталигини таъминлашга хизмат қилади.

П. НИШОНОВ.

• Очиқчасига суҳбат

ТЕЛЕФОНЧИЛАР ДАРДИНИ КИМГА АЙТСИН?

САМАРҚАНД ШАҲАР ВА ШАҲАРЛАРАРО ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯСИ БОШЛИҒИ ҲИКМАТ ҲАКИМОВ ҲУЗУРИДА БИР СОАТ СУҲБАТ

— Ҳикматжон, очиғини айтсам, ишингизга унчалик ҳавасим келмаяпти. 20 минут ичида уч кишини қабул қилдингиз, тағин учта телефонда гаплашиб турибсиз. Сабру бардошингиз яна қанчага етаркин?

— Аслида қабул куним — душанба. Аммо ҳар куни аҳвол шу. Начора, ҳузурингга келгандан кейин гаплашасан-да. Баъзан мулойим хайрлашамиз, баъзан қизишиб кетамиз. Ҳайронман, савдодаги луттибозликка, транспортдаги тартибсизликка, медицинадаги етишмовчиликка кўникамизу, телефон алоқасидаги камчиликлар учун шу тармоқ ходимларини тошбўрон қилишга тайёрлар ҳам бор.

— Лекин транспорт харажатлари ошаётган пайтда телефон жуда керак...

— Тушунаман. Бироқ соҳа имконияти эҳтиёждан паст бўлса, нима қилишимиз керак?! Биз йиллар давомида алоқа учун замонавий бинолар қурмадик. Кабелларни дуч келган жойдан ўтказиб келавердик. Москва борлиги учун халқаро алоқа ҳақида ўйлаб ҳам кўрмадик. Энди эса икки оёқни бир этикка тиқиб ўтирибмиз. Бунинг устига нархнавонинг ошиши...

— Таъминотларингиз маҳаллий бюджетдан эмасми?

— Йўқ-да. Хўжалик ҳисобида ишлаймиз. Ногиронларга бепул хизмат кўрсатиш ўзимизнинг ҳисобдан амалга оширилади. Кейинги пайтда симёғочни ўрнатиш, кўчиришни ҳам гарданимизга юклашаяпти. Кўчаларга таксофон ўрнатмасак қўйишмайди. Воҳоланки, уларнинг барчаси тийин йўқлигидан ишлатилмайди ёки уриб синдиришади. Хўш, нега уларни тегишли корхона ва идоралар ўз тасарруфига олишмайди. Ўшанда таксофонлар бутунлай бепул бўлиши мумкин.

— Барибир, ишларингиздан одамларнинг кўнгли тўлмаяпти.

— Телефон хизматидаги камчиликлардан кўз юма олмаймиз. Ускуналар эски. Кадрлар савияси паст. Орамизда қўли қинғир, ношудлар йўқ эмас. Лекин бизни ҳам тушунишларини истаймиз.

— Масалан, қандай?

— Шаҳар транспортида юриш 5 тийиндан 3 сўмга чиқди. Телефон хизмати бир ойга 3 сўмдан 30 сўмга кўпайди, холос. Харажат кўпайса электр чироқларини ўчиришни унутмаймиз. Аммо телефонда соатлаб гаплашаверамиз. Воҳоланки, ҳар бир номер норма бўйича бир кунда 15 минут ишлаши керак. Бундан ташқари, телефон аппаратининг носозлигидан, трубканинг нотўғри қўйилишидан, симлар ўзбошимчалик билан улаб олинишидан станциялар зўриқади.

Яна битта рақам. Ўтган йили кабелларнинг тасодиф узилишидан 539 минг сўм зарар кўрдик.

— Бироқ бу зарар тегишли корхона ёки шахслар томонидан қопланган бўлиши керак.

— Тўғри, зарар қопланди. Зора пул тўлаш билан телефон ишлаб кетса. Айтайлик, йўлсозлар айби билан кабель узилди. Унда камида 600 та номер бор. Шунча номерни топиш ва бир-бирига улаш учун камида бир ой керак. Усталар алоқа сифатини яхшилаш ўрнига сим улаш билан овора. Масалан, Спитамен кўчасида йўлсозлар катта кабелни эзиб юборишган ва устидан асфальт тўкишган. Ҳозир бу кўчада 200 га яқин телефон ишламайди. Кабелнинг шикастланган жойини топиш учун йўлнинг бир километр қисми қайта ковланиши керак. Энди айтингчи, идорама-идора шикоят қилиб юрган ўша абонентларга биз нима деб жавоб берамиз? Улар бизни тушунишмайди. Ишлаб турган телефон аппарати гапирмай қўйди. Уни ишлатиб беринг, дейишади.

Яна бир масала. Ҳозир янги қурилаётган уйларнинг ўн фоизига телефон симлари ўтказилаяпти, холос. Баъзан бу ишни бутунлай унутиб қолдиришади. Кейин агар кабель йўқ, десак, нега қўшнимда бору менга қолганда йўқ бўлади, деб хафа бўлишади.

— Айтгандай, шаҳарда телефонлаштириш қай аҳволда?

— Албатта, бу соҳада мақтаниб бўлмайди. 55 мингтадан ортиқ номер ишлаб турибди. Навбатда турганлар сони 20 мингдан зиёд. Кейинги икки йил ичида олтиталик номерга ўтишимизнинг ўзи катта ютуқ бўлди. Бултур 7 минг хонадонга телефон ўтказилди. 21, 29-телефон станцияларини ўз кучимиз билан кенгайтирдик.

— Баъзилар узоқ йиллардан бери навбатда туриб телефон ўрната олмайдилар.

— Биласизми, ўтган йил ноябрь ойидан бошлаб биз вилоят рўзномаларида қайси кўчага қанча телефон ўтказиш мумкинлиги тўғрисида эълон бериб бордик. Қизиғи шундаки, бундай даъватга кўпдан навбатда турганлар жавоб беришмади. Айримлар уйнинг олдисоттисида телефон ҳам бор, деб ҳисоблашишади. Аслида эса ундай эмас. Менга қолса телефон номерини ҳам хусусийлаштириб бериш керак.

Шу ўринда бир гапни айтиб ўтиш зарур. Туркияликлар яқинда Самарқандда ўз станцияларини қуришди. 2,5 минг номерли бу станция телефон алоқасининг энг сўнгги ютуқлари билан жиҳозланган. У орқали дунёнинг истаган бурчагига чиқиш мумкин. Фақат қимматроқ. Шу боис бу номерлардан ҳозирча бадавлат корхона ва ташкилотлар фойдаланишади. Бундан ташқари, эски бинода бўлса-да, тўртта халқаро линия ўрнатганмиз.

— Ҳикматжон, назаримда суҳбат баҳонасида телефончиларнинг ҳасратини айтиб олдингиз шекилли?

— Одамлардан мақтов эшитишни ким хоҳламайди, дейсиз? Аммо бизни ҳам тушунишларини истаймиз. Албатта, қўл қовуштириб ўтирганимиз йўқ. Шу йилнинг ўзида 33-станция 4 минг, 29, 31-станциялар мингтадан номерга кўпайтирилади. Алоқа сифатини яхшилаш чораларини кўрамиз.

Суҳбатдош: Фармон ТОШЕВ, «Ўзбекистон овози» мухбири.

СПАССКИЙ ЁН БЕРМОҚДА

Шатранж оламидаги гаплар • Мутасадди Мамажон Муҳиддинов • FIDE

Венгриялик опа-сингил Полгарлар ва айниқса уларнинг кенжаси Юдит ҳақида аввалроқ қисқача хабар берган эдик. 16 ёшли бу қиз ҳатто Фишер билан ҳам баҳслашиб кўриш ниятини билдирган эди. Янглишмаган экан. У рейтинг-даражаси бўйича нафақат аёллар орасида, ҳатто кўпгина эркак гроссмейстерлардан ҳам пешқадамроқ. Юдит Полгар тож талабгорларининг финал матчи иштирокчиси голландиялик машҳур гроссмейстер Ян Тимманни тезкор ўйинда мағлуб этганлиги ҳам унинг маҳоратидан нишона.

Будапешт шаҳрида ўтаётган Спасский—Полгар баҳсининг дастлабки икки учрашувиёқ шов-шувга сабаб бўлди. Биринчисини дуранг қилиб, иккинчисини ютган Юдит илдамлаб олди. Спасский учинчи учрашувда ўнгланиб, ҳисобни тенглаштирди — 1,5:1,5. Кейин яна Полгарнинг қўли баланд келиб, 5—6 ўйин дурранг бўлди. Полгар олдинда — 3,5:2,5.

● Ўзбекистон чемпионати биринчи табақа турнири якунланди. Барча вилоятлардан келган 58 нафар шахматчи швейцарча усулда ўзаро баҳслашдилар. Тошкент давлат университети толиби Дилмурод Раҳимов 11 имкониятдан 8,5 очко жамғариб, биринчиликни эгаллади. Ғолибдан ярим очко ортда қолган тошкентлик Рустам Қосимжонов, Аркадий Блодштейн, чирчиқлик Ренат Кагиров ва самарқандлик Марат Жумаевлар ҳам ёш истеъдодларимиздан. Энди шахматчиларимиз апрель ойида бўладиган олий табақа турларига ҳозирлик кўрадилар.

● Тошкентда тезкор шахмат бўйича республика мусобақаси ўтказилди. 89 нафар иштирокчи орасида гроссмейстер, халқаро мастер ва умидли ёшлар бор эди. Швейцарча тахлитдаги 10 турдан иборат бу баҳс мухлисларда яхши таассурот қолдирди. Биринчи ва иккинчи ўрин халқаро гроссмейстер А. Ненашев билан Ўзбекистон чемпиони С. Йўлдошевга насиб этди. Улар 8,5 очко тўплашди. Бухоролик С. Нодирхонов учинчи совриндор бўлди.

КЕЛГУСИ СОНЛАРДА ЎҚИЙСИЗ:

⊙ Йўлдош Муқимов: «Минг маржон»дан бир маржон.

⊙ Жуманиёз Жабборов ижодхонасида.

⊙ Жаҳон чарм қўлқоп усталари Тошкентга келишади.

• Ҳодиса

ГРАНАТАЛИ ҲАЙДОВЧИ

«Тошкент—Ашгабат» йўлининг Жондор тумани ҳудудида жойлашган давлат автомобиль назорати постида навбатчилик қилаётган кичик сержант Исҳоқ Рустамов ҳушёрлиги туфайли фалокатнинг олди олинди.

Воқеа бундай бўлди. Соат 11 ларда ДАН постида Озарбайжонга қарашли иккита юк автомобили тўхтатилди. Ҳужжатлар текширилаётганида ҳайдовчилардан бири ўзини бироз безовта тутди. Унинг ўнг қўли негадир тез-тез чўнтагига бориб-келарди. Бундан шубҳаланган Исҳоқжон ҳайдовчига сездирмай унинг чўнтагида дўппайиб турган нарсага қўлини теккизиб кўрдию тирноқларигача музлаб кетди. У — граната эди.

Кичик сержант чаққонлик билан ҳайдовчини қуролсизлантирди. Дастлабки терговда ҳайдовчи йўллар ҳавфли эканини, босқинчилардан ўзини ҳимоя қилиш мақсадида шундай йўл тутганини айтди. Мутахассислар граната жанговар ҳолатда эканини маълум қилди.

И. Рустамов рағбатлантирилди.

ЎзА ходими.

ЎТГАНЛАРНИНГ ОХИРАТИ ОБОД БЎЛСИН!

Ўзбекистон давлат «Радиоэлектронтехасбоб» концерни бошқаруви Наманган «Ўзэлектротерм» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори, концерн бошқаруви аъзоси Х. Н. Нажмитдиновга акаси

Яхёхон НАЖМИТДИНОВнинг бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор қилади.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик фанлар академиясига қарашли Г. С. Зайцев номидаги ғўза селекцияси ва уруғчилиги илмий тадқиқот институтининг бош директори, биология фанлари доктори, профессор А. Эгамбердиевга, онаси

Хосият АБДУРАҲМОНОВАнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083 ТОШКЕНТ, ГСП, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ 32- УЙ.

МУАССИСЛАР:

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ ВА «ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» ЖУРНАЛИСТЛАР ЖАМОАСИ

Бош муҳаррир Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ.

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ»

РЕДАКЦИЯЛАР:
Иқтисодий ҳаёт — 33-47-80, 32-53-14.
Ижтимоий ҳаёт — 33-21-43; 32-53-16.
Вилоят мухбирлари — 33-12-16; 32-57-20.
Хатлар, ахборот ва спорт — 33-34-69; 32-53-97.
«Осиё бозори» — 33-76-04; 32-53-15.
Котибият — 33-72-83; 32-53-06.
Эълон ва билдирувлар — 32-54-14.
Шароф Рашидов фонди — 33-20-36; 32-54-35,
Қабулхона — 33-55-15.

ЎЗ МУХБИРЛАРИМИЗ:
Андижонда — 4-48-85; Нукусда — 2-42-62;
Бухорода — 3-96-12; Самарқандда—35-22-90;
Гулистонда — 2-26-22; Урганчда — 6-72-60;
Жиззахда — 3-31-86; Термизда — 2-23-01.
Қаршида — 3-25-70;

Навбатчи муҳаррир: У. ФАЙЗИЕВА.

● Бирорта ҳам хат редакция эътиборидан четда қолмайди.
● Эълонлар кечиктирмай чоп этишга кафолат берилади.
● Қўлёзмалар ҳажми чегараланмайди.
● Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаа концернининг босмахонаси.
● Газетанинг босилиш сифати ҳақида эътирозни қуйидаги телефонга маълум қилишингиз мумкин: 33-34-48.
Газета офсет усулида А—2 форматда босилади.
Тиражи — 165076 нусха.
Босишга топшириш вақти — 21.00, топширилди — 21.30.
Г—07 № 29. 1 2 3 4 5 6.